

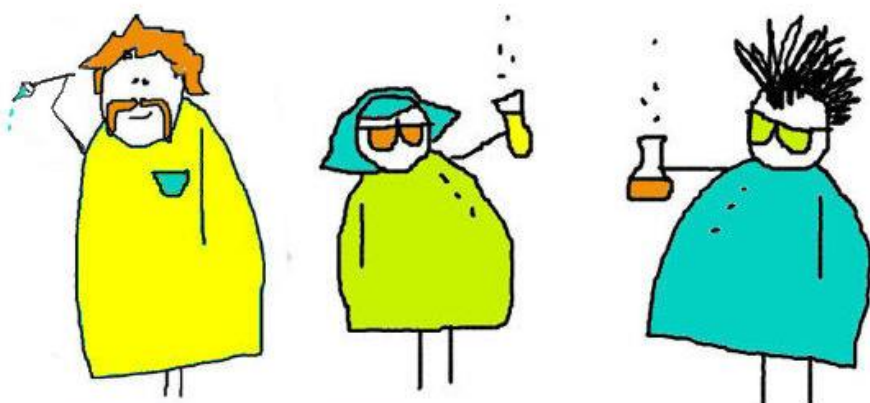
Tandem
Welzijnsorganisatie Nijmegen

JWD
JONGERENWERK DUKENBURG

Schoolondersteuning voor en door jongeren

Onderzoek naar het vraagpatroon: School & opleiding is belangrijk

LEARN WITH YOUR PEERS

Onderzoeksrapport van:

Helen Baarslag 466420

Selma Groot 470281

HBO Pedagogiek Voltijd, leerjaar 4

Docentbegeleider:

Eric Siebenheller

Opdrachtgever:

Bea de Ruijter

TITELPAGINA

Schoolondersteuning voor en door jongeren. Onderzoek naar het vraagpatroon: School & opleiding is belangrijk.

Kwalitatief onderzoek gericht op de behoeften van de jongeren in het krijgen en geven van schoolondersteuning middels peer-education.

Auteurs:

Selma Groot 470281

Helen Baarslag 466420

Dit onderzoek is verricht ten behoeve van het studieonderdeel “Onderzoek & Innovatie” van de opleiding Pedagogiek, bij de organisatie Tandem welzijnszorg te Nijmegen, afdeling Jongerenwerk Dukenburg.

Juni 2014 te Nijmegen.

VOORWOORD

Voor u ligt het onderzoeksrapport dat geschreven is door Helen Baarslag en Selma Groot. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van Tandem Welzijnsorganisatie en Jongerenwerk Dukenburg. Het schrijven van een onderzoeksrapport is onderdeel van de afstudeerfase 'Onderzoek & Innovatie' wat begeleid werd door Inge Middag en Eric Siebenheller. De opdrachtgevers van dit onderzoek was Bea de Ruijter, Kwartiermaker van Tandem en Joos Meesters van het lectoraat Lokale Dienstverlening vanuit Klantperspectief van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Wij willen hen bedanken voor hun betrokkenheid, steun en kritische blikken bij de totstandkoming van dit onderzoeksrapport.

Naast bovenstaande personen willen wij ook de medewerkers van Jongerenwerk Dukenburg bedanken. Zij hebben het onderzoek regelmatig voorzien van feedback en ideeën gegeven voor de uitvoering van het onderzoek. Ook willen wij de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg bedanken voor het delen van hun mening en visie tijdens de interviews.

Wij wensen u veel plezier met het lezen van dit onderzoeksrapport over schoolondersteuning voor en door jongeren.

Helen Baarslag en Selma Groot.

INHOUDSOPGAVE

Titelpagina.....	II
Voorwoord.....	III
Inhoudsopgave.....	IV
Samenvatting	1
Inleiding.....	3
De organisatie.....	3
Visie, missie en doel Tandem	3
Aanleiding van het onderzoek.....	4
Leeswijzer.....	4
Hoofdstuk 1: Oriëntatie	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Wat is het probleem?	5
1.3 Wie heeft het probleem?	6
1.4 Wanneer is het een probleem?	6
1.5 Waarom is het een probleem?	7
1.6 Waar doet het probleem zich voor?.....	7
1.7 Hoe is het probleem ontstaan?	7
1.8 Conclusie van de probleemanalyse.....	8
1.9 Ideale-, huidige- en beoogde situatie	8
Hoofdstuk 2: Literatuuronderzoek.....	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Schoolondersteuning	9
2.3 De gemeente Nijmegen-Dukenburg.....	10
2.4 Peer-Education	11
2.5 Ontwikkelingsopgave van de doelgroep.....	12
2.6 Good practice	13
2.7 Samenvatting en conclusie literatuuronderzoek	15
Hoofdstuk 3 Methode van onderzoek	16
3.1 Inleiding	16
3.2 Vraag- en doelstelling	16
3.2.2 Begrippen definiëring	16
3.3 Onderzoeksopzet.....	17

Hoofdstuk 4: Resultaten	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Resultaten Deelvraag 1.....	21
4.3. Resultaten deelvraag 2	22
4.4 Resultaten deelvraag 3	24
4.5 Resultaten deelvraag 4	25
4.6 Resultaten deelvraag 5	27
Hoofdstuk 5: Conclusie en aanbevelingen.....	28
5.1 Inleiding	28
5.2 Conclusie deelvragen	29
5.3 Discussie	33
5.4 Aanbevelingen en vervolgonderzoek	35
Literatuurlijst.....	38
Bijlagen	43
1. Operationalisering codes	43
2. Operationalisering interviewvragen	45
3. Logboek.....	51
4. Tijdspad	56
5. Samenvatting mindmaps.....	57

SAMENVATTING

De Nederlandse staat is in de afgelopen jaren veranderd van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving. In deze samenleving neemt de burger meer verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor zijn omgeving (NRC, 2013). Jongerenwerk Dukenburg werkt volgens Jongerenwerk nieuwe stijl waarbij jongeren worden betrokken bij de totstandkoming van activiteiten (Tandem, in OWP, 2013). In 2013 is er een vraagpatronen onderzoek gedaan waarbij het vraagpatroon 'School en opleiding is belangrijk' naar voren kwam bij de jongeren. Het onderzoeksrapport wat voor u ligt is een vervolg hierop.

Dit onderzoek is uitgevoerd voor de organisatie Jongerenwerk Dukenburg, onderdeel van Tandem Welzijnsorganisatie Nijmegen. Uit een onderzoek van Meesters (2013) kwam naar voren dat jongeren behoefte hebben aan schoolondersteuning middels peer-education en zelf een bijdrage hierin willen leveren. Dit onderzoek heeft zich in de praktijk dan ook gericht op de volgende onderwerpen: het beeld dat jongeren hebben van schoolondersteuning, de behoeften van de jongeren in het krijgen en geven van peer-education, de rol van de jongerenwerkers bij schoolondersteuning en het creëren van het juiste klimaat bij peer-education. Er zijn tien interviews afgenomen met jongeren uit Nijmegen-Dukenburg en drie interviews met professionals. Voor het afnemen van de interviews is er literatuuronderzoek gedaan naar: schoolondersteuning, de effectiviteit van peer-education, ontwikkelingsopgaven en diverse good practices. Naar aanleiding hiervan zijn er deelvragen opgesteld en is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Op welke wijze kan Jongerenwerk Dukenburg schoolondersteuning middels peer-education bieden aan jongeren uit Nijmegen-Dukenburg?

Om antwoord te krijgen op deze onderzoeksvraag is er voor gekozen om tien interviews te houden, met jongeren in de leeftijd van 10 tot en met 18 jaar, uit Nijmegen-Dukenburg. Daarnaast zijn er drie interviews gehouden met professionals die ervaring hebben met peer-education.

Uit de interviews met de jongeren en uit het literatuuronderzoek is gebleken dat het beeld van 'schoolondersteuning' met elkaar overeenkomen. In beide gevallen spreekt men over 'hulp bij schoolse vaardigheden en hulp bij huiswerk' (LVSi, 2011). Dit is een ander beeld dan wat de professionals van Jongerenwerk Dukenburg hebben van schoolondersteuning, namelijk: 'hulp bij meer dan alleen school'.

De jongeren hebben in regels en eigenschappen aangegeven wat ze nodig hebben van een goede peer-educator en ontvanger. Bij de peer-educator komen als belangrijkste aspecten naar voren: streng, voorbeeldfiguur en vertrouwenspersoon. Bij de ontvangers zien de

jongeren graag het volgende terug: een rustig persoon, die luistert en respect heeft. Daarnaast hebben zij de jongerenwerker de rol gegeven als ‘hoofdbegeleider’, degene die de peer-educator, maar ook de ontvanger te hulp kan schieten indien nodig. De professionals van Jongerenwerk Dukenburg vinden deze rol passen bij een jongerenwerker. Zij vullen dit nog aan met: verantwoordelijke, aanspreekpunt en vertrouwenspersoon. Als laatste is er een interview gehouden met de heer Achouitar, oprichter van Futsal Chabbab, over het creëren van het juiste klimaat waarin schoolondersteuning gegeven kan worden middels peer-education. Belangrijke onderdelen hierin zijn dat de peer-educators vooraf worden getraind en dat er tussendoor gemonitord en geëvalueerd wordt. Dit is volgens hem de beste manier om het juiste klimaat te scheppen voor het laten slagen van peer-education.

Naar aanleiding van de resultaten van de interviews zijn er aanbevelingen geformuleerd. Drie van deze aanbevelingen zijn uitgewerkt in het implementatieplan met daarbij drie passende producten wat is ontworpen in samenspraak met de opdrachtgever. Dit is een Facebook pagina geworden voor jongeren uit Nijmegen-Dukenburg, een handleiding voor jongerenwerkers van JWD en een informatieposter voor jongeren.

INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt een beknopte omschrijving van de organisatie en de aanleiding voor dit onderzoek weergegeven. Daarnaast is een leeswijzer bijgevoegd om de volgorde van de hoofdstukken in te leiden.

DE ORGANISATIE

De opdrachtgever voor dit onderzoek is Tandem Welzijnsorganisatie (Tandem), namens Jongerenwerk Dukenburg (JWD) in Nijmegen-Dukenburg. Tandem heeft het lectoraat Lokale Dienstverlening vanuit Klantperspectief van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) verzocht om een onderzoek uit te voeren rondom de schoolondersteuning van de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg. Dit onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van HAN BOOT. De afkorting BOOT staat voor buurtwinkels, onderwijs, onderzoek en talentontwikkeling (Jansen & Verhagen, 2012). BOOT faciliteert deze praktijkwerkplaats waar wijkbewoners en professionals samenwerken met studenten, docenten/onderzoekers van de HAN en vertegenwoordigers op het terrein van zorg en welzijn (Jansen & Verhagen, 2012). JWD valt onder de welzijnsorganisatie Tandem. Eén van de thema's waarin JWD actief is, is schoolondersteuning. Dit thema kwam naar voren naar aanleiding van een vraagpatronenonderzoek bij jongeren in Dukenburg (Meesters, 2013).

VISIE, MISSIE EN DOEL TANDEM

Tandem vindt het belangrijk om ondersteuning te bieden bij de opvoeding en ontwikkeling van kinderen, om de participatie en de leefbaarheid in Nijmegen te vergroten (Tandem, z.d.). Dit wil ze doen door sociaal kwetsbare mensen uit Nijmegen in hun kracht te zetten, door eigen talenten en kwaliteiten te versterken (Tandem, z.d.). Tandem wil met deze visie en doelen werken aan een duurzame pedagogische civil society¹ (Meesters, 2013).

Tandem werkt vanuit de visie Jongerenwerk nieuwe stijl. Centraal in deze visie van Tandem staan de begrippen participatie en talentontwikkeling van jongeren (Tandem, in OWP, 2013). Het doel van deze 'Jongerenwerk nieuwe stijl' is om jongeren zelf meer te betrekken, waardoor de rol van jongeren verandert van consument naar (mede) producent. Hierbij staat 'zelfwerkzaamheid'² centraal voor het uitvoeren van educatieve activiteiten (Tandem, in OWP, 2013). Initiatieven van jongeren worden actief ondersteund door het jongerenwerk, waarbij activiteiten niet langer vanuit de eigen professie worden aangeboden, maar in co-creatie tot stand komen (OWP, 2013).

¹ "Een werkwijze waarbij het initiatief bij de burgers ligt en dat de rol van professionals is om te faciliteren, te ondersteunen en soms uit te lokken" (NJI, 2011).

² "Het op eigen kracht iets doen" (Dale, 2014).

AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

In 2013 is er door Pedagogiek studenten van de HAN een vraagpatronenonderzoek gedaan naar de wensen en behoeften van jongeren in de leeftijd van 10 tot 21 jaar uit Nijmegen-Dukenburg. Een vraagpatroon is een set van samenhangende vragen en behoeften en geeft inzicht wat mensen nodig hebben (needs), wat ze willen (wants), wat ze eisen (demands) en wat ze kunnen bijdragen (competences) (van Biene et al., 2008). In het onderzoek is onder andere het vraagpatroon 'School is belangrijk' vastgesteld, waarbij jongeren zelf hebben aangegeven een bijdrage te willen leveren aan het verzorgen van schoolondersteuning. De opdrachtgever wil als vervolg hierop inzicht krijgen in de wijze waarop zij schoolondersteuning middels peer-education³ kunnen bieden aan de jongeren in Nijmegen-Dukenburg. In dit onderzoek betreft het jongeren van 10 tot 18 jaar uit Nijmegen-Dukenburg.

LEESWIJZER

In dit onderzoeksrapport komen de volgende hoofdstukken aan bod:

Hoofdstuk 1: Oriëntatie. In dit hoofdstuk wordt de probleemanalyse uitgewerkt en naar aanleiding van deze analyse is de probleemstelling opgesteld.

Hoofdstuk 2: Literatuuronderzoek. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op achterliggende theorie om verdieping te krijgen in het onderzoek.

Hoofdstuk 3: Methode van onderzoek. In dit hoofdstuk is de onderzoeksbenadering beschreven, waarbij ook de participanten, meetinstrumenten en betrouwbaarheid en validiteit aan bod komen.

Hoofdstuk 4: Resultaten. In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd.

Hoofdstuk 5: Conclusie en discussies. In dit hoofdstuk worden deelvragen en de onderzoeksvraag beantwoord. Daarnaast wordt hier een kritische blik gegeven op het verloop van dit onderzoek. Afsluitend zijn hier de aanbevelingen en de suggestie voor vervolgonderzoek beschreven.

Aan het einde van dit onderzoeksrapport is de literatuurlijst opgesteld met daarin de geraadpleegde bronnen voor dit onderzoek. Na de literatuurlijst zijn alle bijlagen toegevoegd.

³ Volgens Diversion (z.d.) betekent peer-education "leren van gelijken". Dit betekent dat mensen uit een specifieke doelgroep (peer-educators) informatie en vaardigheden overdragen of gedrag overbrengen op andere leden uit die doelgroep (peers) (Diversion, z.d.). De peer-educator wordt ook wel gezien als oudere broer of jongeren die uit dezelfde cultuur komen (JWD, 2013). Ook wel de meester-pupil verhouding genoemd, "waarbij de meester het 'vak' leert aan de pupil in een zeer persoonlijke vertrouwensband" (Sleegers, z.d., p.12).

HOOFDSTUK 1: ORIËNTATIE

1.1 INLEIDING

In hoofdstuk 1 wordt een beschrijving gegeven van de oriëntatie op het gestelde probleem en de daaruit voortkomende probleemanalyse. Hiervoor is gebruik gemaakt van de 5xW+H methode (Migchelbrink, 2006). Er zijn gesprekken gevoerd met de opdrachtgever en daarnaast zijn er rapportages uit eerdere onderzoeken binnen deze organisatie onderzocht. Als laatste wordt de huidige situatie en de beoogde situatie beschreven om inzicht te krijgen wat de verwachtingen zijn van de opdrachtgever.

1.2 WAT IS HET PROBLEEM?

In een onderzoek van Pedagogiek studenten in 2013 is onderzoek gedaan naar de wensen, behoeften en vragen van jongeren in Nijmegen-Dukenburg. De doelgroep voor dit onderzoek waren 48 jongeren in de leeftijd van 10 t/m 21 jaar (Meesters, 2013). De uitkomsten van de interviews met de jongeren zijn vervolgens omgezet door onderzoekster Meesters (2013) in vraagpatronen met behulp van een narratieve analyse methode⁴. De uitkomsten zijn met de jongeren besproken op herkenning en erkenning (Meesters, 2013). Dit heeft geleid tot één van de volgende vraagpatronen die voor dit onderzoek van toepassing is. Zoals te zien is in tabel 1 (Meesters, 2013) is dit 'school en opleiding is belangrijk'.

Tabel 1: School en opleiding zijn belangrijk (Meesters, 2013).

Eisen	Willen	Nodig hebben	Bijdragen
Diploma van een beroepsopleiding.	Erkenning van hun talenten van docenten en andere volwassenen.	Ondersteuning bij zaken die minder gaan op school. Ondersteuning en faciliteiten bij talentontwikkeling.	Ondersteuning bij zaken die minder gaan op school. Ondersteuning en faciliteiten bij talentontwikkeling.

In een dialoogbijeenkomst met jongeren, professionals en wijkbewoners, waarin de onderzoeksresultaten van Meesters (2013) werden gepresenteerd, gaven jongeren concreet aan elkaar te willen helpen en te begeleiden bij het maken van huiswerk. Het probleem van Jongerenwerk Dukenburg is dat zij op dit moment nog onvoldoende duidelijkheid hebben over op welke manier zij aan kunnen sluiten bij de behoeften van de jongeren.

⁴ "Narratieve analysemethode is een analyse die inzicht geeft in onderliggende perspectief van de geïnterviewden waaronder hun levenshouding en identiteit" (Culler, Holstein & Gubrium, in Meesters, 2013).

1.3 WIE HEEFT HET PROBLEEM?

1.3.1. TANDEM EN JONGERENWERK DUKENBURG

Tandem heeft 5 jaar geleden een handleiding gemaakt voor de huiswerkklas (Beets, Ebing & Godschalk, 2009). Hierin komt naar voren dat de jongeren zelfstandig huiswerk maken in de klas met één begeleider per vijf leerlingen. De begeleider bepaalt of er naast elkaar of apart gezeten wordt tijdens de huiswerkklas (Beets, Ebing & Godschalk, 2009). De jongeren vullen voorafgaand een formulier in waar ze exact op aangeven aan welke taken ze gaan werken en hoe lang ze hier mee bezig denken te zijn. Dit wordt afgetekend door de begeleiders (Beets, Ebing & Godschalk, 2009). Tussendoor vindt er een korte pauze plaats waarbij er gepraat mag worden. Nu en dan fluisteren en onderling overleg is toegestaan, voortdurend overleggen niet (Beets, Ebing & Godschalk, 2009).

1.3.3. JONGEREN

Uit onderzoek van Meesters (2013) blijkt dat jongeren uit Nijmegen-Dukenburg, die aangeven dat het goed met ze gaat, indien mogelijk ondersteuning ontvangen van familie en ouders op het gebied van huiswerk. Deze jongeren voelen zich veilig en vertrouwd op school en ze ervaren een goede relatie met leerkrachten en mentoren. Tevens geven deze jongeren aan dat ze een bijdrage willen leveren aan de schoolondersteuning voor andere jongeren (Meesters, 2013). De jongeren uit Nijmegen-Dukenburg die aangeven dat het minder goed met ze gaat, zien dit terug op school, waar ze zich weinig gekend en gehoord voelen. Van huis uit krijgen ze minder steun van familie, omdat hun ouders niet altijd kunnen helpen door omstandigheden (Meesters, 2013). De jongeren geven in het onderzoek van Meesters (2013) concreet aan dat ze hulp willen bij schoolactiviteiten als schoolondersteuning, begeleiding en sturing bij het concentreren op de taken die ze moeten doen.

Er kan geconcludeerd worden dat de organisatie Tandem het probleem heeft dat zij geen vorm van peer-education heeft ontwikkeld met betrekking tot de schoolondersteuning, terwijl de jongeren hebben aangegeven dat ze middels de wijze van peer-education schoolondersteuning willen geven en ontvangen (Meesters, 2013).

1.4 WANNEER IS HET EEN PROBLEEM?

De jongeren hebben aangegeven dat hun behoefte ligt bij peer-education (Meesters, 2013), maar met die werkwijze wordt op dit moment niet gewerkt. Het probleem doet zich dus voor op de momenten dat er schoolondersteuning wordt gegeven.

Daarnaast is de werkwijze van peer-education meer passend in de ontwikkeling van de

Nederlandse samenleving van de verzorgingsstaat⁵ naar een participatiesamenleving. In een participatiesamenleving neemt de burger meer verantwoordelijkheid voor zijn eigen leven en omgeving (NRC, 2013). Het kabinet heeft namelijk besloten dat vanaf 2015 de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van alle jeugdhulp (Rijksoverheid, 2014). De gemeenten zullen hierin te maken krijgen met drie verschillende wetswijzigingen: de Participatiewet⁶, de transitie van de jeugdzorg⁷ en overheveling van AWBZ-begeleiding⁸ en persoonlijke verzorging naar de 'Wet maatschappelijke ondersteuning' (WMO)⁹ (NJI, z.d.). Belangrijke factoren bij deze ontwikkelingen zijn: "eigen kracht en verantwoordelijkheid, focus op participeren in de samenleving en gebruikmaken van sociale netwerken" (NJI, z.d.). Dit betekent dat alle ouders en kinderen naar vermogen zullen moeten gaan participeren in de maatschappij (NJI, z.d.)

1.5 WAAROM IS HET EEN PROBLEEM?

De jongeren uit Nijmegen-Dukenburg die op dit moment schoolondersteuning krijgen vanuit JWD, zijn vanwege hun thuissituatie niet in staat om hun huiswerk te maken (JWD, 2013). Door middel van schoolondersteuning wordt er getracht om schoolprestaties te stimuleren (JWD, 2013).

1.6 WAAR DOET HET PROBLEEM ZICH VOOR?

Het probleem doet zich voor binnen Jongerenwerk Dukenburg van de welzijnsorganisatie Tandem. Op dit moment werken de medewerkers van JWD op verschillende locaties, afhankelijk van de activiteit. Schoolondersteuning wordt momenteel gegeven op de locaties: Brede School Aldenhof, Meiboom en Lindeberg Aldenhof (JWD, 2013).

1.7 HOE IS HET PROBLEEM ONTSTAAN?

In 2011 heeft de gemeenten besloten om een samenwerkingsverband te organiseren binnen het jongerenwerk in Dukenburg (JWD, 2013). Voorheen werd deze afzonderlijk georganiseerd door JC Staddijk, Het Inter-Lokaal en Tandem. Vanaf juli 2012 is er gestart met het vormgeven en inrichten van het samenwerkingsverband. Vanaf 1 januari 2013 is Jongerenwerk Nijmegen-Dukenburg officieel van start gegaan (JWD, 2013). Eerder werd er met andere organisaties en instanties besproken wat de mogelijke behoeften van jongeren in

⁵ "Sociaal systeem waarbij de overheid zorgt voor het welzijn van de burgers" (Encyclo, z.d.)

⁶ "Een wetsvoorstel waarmee het kabinet wil bereiken dat jonggehandicapten die kunnen werken, aan het werk gaan (participeren)" (UWV, z.d.).

⁷ "Wetswijziging waarbij de gemeenten verantwoordelijk worden voor preventieve en curatieve jeugdbeleid" (Eijck, Kooijman & Yperen, 2013).

⁸ "Een vorm van begeleiding dat bedoeld is om de zelfredzaamheid van personen te bevorderen, te behouden of te compenseren, zodat een verblijf in een instelling zo lang mogelijk wordt uitgesteld waarbij verwaarlozing wordt voorkomen" (invoeringwmo.nl, z.d.).

⁹ "Een vorm van begeleiding die de gemeenten uitvoert waarbij zij ondersteuning regelen voor mensen met een beperking" (Rijksoverheid, z.d.).

Nijmegen-Dukenburg zouden zijn. Met deze nieuwe samenwerking is er voor gekozen om bij de jongeren te inventariseren waar hun behoeften liggen (JWD, 2013).

1.8 CONCLUSIE VAN DE PROBLEEMANALYSE

Naar aanleiding van de uitwerking van de 5xW+H methode (Migchelbrink, 2006) kan het volgende geconcludeerd worden:

Vanaf 2012 heeft JWD besloten om bij de jongeren zelf te onderzoeken wat hun behoeften zijn (JWD, 2013). Daarom is er in 2013 een behoeftenonderzoek gedaan onder de jongeren van Nijmegen-Dukenburg. Hieruit is onder andere het vraagpatroon ‘School en opleiding is belangrijk’ vastgesteld (Meesters, 2013). Concreet hebben de jongeren aangegeven dat ze schoolondersteuning willen geven en willen ontvangen van leeftijdsgenoten (Meesters, 2013). De jongeren worden in deze behoefte momenteel niet voorzien, doordat de huidige schoolondersteuning (Beets, Ebing & Godschalk, 2009) niet middels peer-education wordt gegeven. Daarnaast sluit de huiswerkklas niet aan bij het doel en de missie van JWD en Tandem (Tandem, z.d.). Ook de wetswijzigingen die vanaf 2015 zullen ingaan (NJI, z.d.) sluiten niet aan op de huidige werkwijze.

1.9 IDEALE-, HUIDIGE- EN BEOOGDE SITUATIE

Ideale situatie

De opdrachtgever zou in de ideale situatie een draaiende huiswerkklas middels peer-education willen opzetten. De jongeren kunnen terecht op een locatie in Nijmegen-Dukenburg, waarbij de schoolondersteuning wordt verzorgd door jongeren, vrijwilligers en of studenten. Daarnaast zijn ouders tevreden over deze wijze van schoolondersteuning.

Huidige situatie

Uit het onderzoek van Meesters (2013) is gebleken dat de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg schoolondersteuning aan elkaar willen geven. De huidige handleiding voor huiswerkbegeleiders (Beets, Ebing & Godschalk, 2009) sluit momenteel onvoldoende aan bij de behoefte van jongeren die middels peer-education schoolondersteuning willen geven en ontvangen.

Beoogde situatie

De opdrachtgever wil dat er door middel van dit onderzoek een school ondersteuningsvorm middels peer-education voor jongerenwerkers van JWD ontwikkeld wordt, die aansluit bij de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg. Hierbij is ook contact met ouders van de deelnemende kinderen.

HOOFDSTUK 2: LITERATUURONDERZOEK

2.1 INLEIDING

Om tot een gerichte onderzoeksvraag te komen, is er naast de 5xW+H methode (Migchelbrink, 2006) ook literatuuronderzoek verricht. De paragrafen die in dit hoofdstuk aan bod komen zijn: De gemeente Nijmegen-Dukenburg, schoolondersteuning, de noodzaak van schoolondersteuning, ontwikkelingsopgaven van de doelgroep, peer-education en good practices. Deze onderwerpen geven inzicht in de inhoud van schoolondersteuning en de doelgroep uit Nijmegen-Dukenburg die mogelijk nu of in de toekomst in contact komen met JWD. Ook geven deze onderwerpen inzicht in het doel, de effectiviteit en de werkwijze van peer-education bij andere projecten. In de paragrafen wordt gesproken over tutoring en mentoring. Er wordt hiermee hetzelfde bedoeld als peer-education.

2.2 SCHOOLONDERSTEUNING

Uit het onderzoek van Meesters (2013) kwam naar voren dat jongeren behoefte hebben aan schoolondersteuning middels peer-education en zelf hieraan een bijdrage willen leveren. In deze paragraaf wordt dieper ingegaan op het begrip schoolondersteuning vanuit de literatuur.

Schoolondersteuning wordt ook wel studiebegeleiding genoemd (LVSi, 2011). Dit houdt in dat scholieren na schooltijd ondersteuning of begeleiding krijgen bij het maken en leren van het huiswerk (LVSi, 2011). "Dit kan aangeboden worden op school, maar ook kun je de hulp inschakelen van een huiswerkinstituut" (Mens en Samenleving, 2011). Met deze schoolondersteuning is er meestal sprake van kennisoverdracht, aandacht voor het leren en hulp bij het plannen van schoolwerkzaamheden (LVSi, 2011). Er wordt tijdens deze begeleidingsmomenten niet alleen geholpen met huiswerk, ook kunnen andere onderwerpen als vervolgopleiding of andere zaken die spelen op school aan de orde komen (JWD, 2013).

2.2.1 DE NOODZAAK VAN SCHOOLONDERSTEUNING

In deze huidige prestatie maatschappij is een diploma steeds belangrijker geworden; het is van belang om goed opgeleid te zijn en een basisopleiding is vaak niet meer voldoende (Engelen, 2001, p. 22). "Zonder goede opleiding en mooie diploma's kom je nergens" (Oskam, 2013). Op enig moment in de schoolcarrière van scholieren, zullen sommigen behoefte hebben aan extra ondersteuning bij schoolwerkzaamheden (LVSi, 2011). De redenen die hiervoor genoemd worden kunnen uiteen lopen, zoals concentratie, motivatie, zelfstandigheid en problemen met plannen (LVSi, 2011). Hiernaast kan er nog gedacht worden aan de veranderingen die binnen het onderwijs spelen, de samenleving of de situatie

thuis (LVSi, 2011). Voor kinderen die hun huiswerk liever niet of onvoldoende maken, kan huiswerkbegeleiding helpen bij de resultaten (Mens en samenleving, 2011). Voor kinderen die onderpresteren kan huiswerkbegeleiding als ondersteuning een oplossing zijn (Oskam, 2013).

2.3 DE GEMEENTE NIJMEGEN-DUKENBURG

In deze paragraaf wordt een mogelijke doelgroep voor schoolondersteuning vanuit JWD beschreven.

In Nijmegen-Dukenburg wonen 22.280 mensen, hiervan zijn 10.775 man en 11.505 vrouw (CBS, 2014). 16% van het totaal aantal mensen is in de leeftijd van 0-15 jaar. 11% van de bevolking in Nijmegen-Dukenburg is in de leeftijd van 15-25 jaar (CBS, 2014). Volgens CBS (2014) zitten er in het schooljaar 2012-2013, 11.814 leerlingen in Nijmegen op het basisonderwijs. In 2013 hebben er volgens Gemeente Nijmegen (2014) 8.178 leerlingen onderwijs gevolgd op het voortgezet onderwijs.

Het aantal voortijdige schoolverlaters is nog altijd te hoog in Nijmegen (Tandem, 2013). In schooljaar 2012-2013 kreeg de leerplicht van Nijmegen ruim 2800 verzuimmeldingen binnen (Gemeente Nijmegen, 2013). Het merendeel van deze meldingen kwam uit het voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (Gemeente Nijmegen, 2013). Dit verzuim is een van de belangrijkste risicofactoren voor voortijdig schoolverlaters (Baat, Messing & Prins, in NJI, 2013). Er zijn 317 voortijdig schoolverlaters in Nijmegen in het schooljaar 2012-2013 (Rijksoverheid, 2013). Factoren van voortijdig schoolverlaten kunnen heel divers zijn (Baat et al., in NJI, 2013). Eén van de risicofactoren voor schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten is een onderwijsachterstand. Interventies om onderwijsachterstanden te voorkomen, kunnen een bijdrage leveren aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (Baat et al., in NJI, 2013). Een vorm van een interventie zou 'mentoring' kunnen zijn.

"Mentoring is een begeleidende activiteit waarbij een meer ervaren persoon een minder ervaren persoon begeleidt door het uitwisselen van praktische ervaringen en het geven van regelmatige feedback" (Baat et al., in NJI, 2013). Deze persoon, ook wel mentor genoemd, kan een docent of een vrijwilliger zijn, maar dit kan ook een medeleerling zijn. Volgens Junger-Tas (in NJI, 2002) en Dubois (in NJI, 2002) bereik je met een goed gestructureerd en voortdurend begeleid mentorproject, positieve effecten. Dit draagt namelijk bij aan het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het voorkomt de afstroom naar een lagere vorm van onderwijs en het verhoogt de schoolmotivatie van leerlingen (Baat et al., in NJI, 2013).

2.4 PEER-EDUCATION

In bovenstaande paragrafen wordt de methode peer-education genoemd. In deze paragraaf wordt de literatuur rondom deze methode beschreven.

Schoolondersteuning voor en door jongeren is een vorm van peer-education (Diversion, z.d.). Binnen verschillende organisaties worden jongeren ingezet om andere jongeren te bereiken. In Nederland wordt peer-education reeds gebruikt bij maatschappelijke thema's in onderwijs- en participatieprojecten (Diversion, z.d.). Relevante voorbeelden van thema's zijn homofobie, religieuze verschillen, duurzaamheid en politiek. Om deze onderwerpen bespreekbaar te kunnen maken, worden 'De leefwereld van jongeren als uitgangspunt nemen' en 'positieve confrontatie aangaan' als uitgangspunten nagestreefd (Diversion, z.d.). Op deze manier wordt er nieuwe kennis en ervaring met elkaar gedeeld (Diversion, z.d.). Peer-education is niet alleen een methode om jongeren te bereiken; "het dient ook als kweekvijver voor talent en maatschappelijke betrokkenheid" (Diversion, z.d.). Naast het uitwisselen van maatschappelijke thema's wordt peer-education ook ingezet bij bijvoorbeeld sport. Zo ook bij Futsal Chabbab in Nijmegen. Dit is een zaalvoetbalproject met een wijkgerichte jongerenaanpak waarbij de verbinding wordt gelegd tussen wijkopbouw, sport én onderwijs (Sleegers, z.d.). Het hoofddoel is middels voetbal en coaching, motivatie en discipline bijbrengen. De trainers van het zaalvoetbal worden gezien als 'peers' omdat ze uit dezelfde wijk en doelgroep komen als de jongeren die getraind worden. De trainer wordt door de jongeren gezien als een soort oudere broer. Dit wordt ook wel de Meester-pupil verhouding genoemd waarbij de leerlingen het 'vak' geleerd krijgen door de meester (Sleegers, z.d.). De werkende factoren van Futsal Chabbab worden benoemd onder het kopje 'Good practice'.

2.4.1 EFFECTIVITEIT VAN PEER-EDUCATION

Er zijn meerdere onderzoeken verricht om de effectiviteit van peer-education te meten (Derriks & Kat, 2009). Hieronder zullen de belangrijkste zaken samengevat worden. In dit stuk wordt er gesproken over peer-tutoring¹⁰ in het onderwijs.

Eén van de redenen waarom peer-education effectief wordt bevonden, is het creëren van een effectieve leerconditie door middel van de één op één begeleiding (Vosse, in Derriks & Kat, 2009). Dit wordt ook wel gezien als de meeste effectieve instructiewijze (Vosse, in Derriks & Kat, 2009). Op deze manier wordt er meer vanuit gerichte vragen en directe feedback gewerkt, waardoor er kan worden afgestemd op de hulpvraag van de individuele leerling (Derriks & Kat, 2009). Daarnaast wordt deze leerling voortdurend geactiveerd, waardoor de taakgerichtheid wordt vergroot en hij of zij dus minder snel wordt afgeleid (Derriks & Kat, 2009).

¹⁰ "Begeleiden van leerlingen van ongeveer dezelfde leeftijd en klas" (Derriks & Kat, 2009).

Uit onderzoeken van Robinson, Schofield en Steers-Wentzell (in Derriks & Kat, 2009) wordt geconcludeerd dat tutorleren een effectieve strategie kan zijn voor zowel tutores als tutees. De tutor is iemand die begeleiding geeft en de tutee ontvangt de begeleiding. De positieve effecten zijn terug te zien op zowel cognitief als sociaal-emotioneel gebied (Derriks & Kat, 2009). Ook kan het een positief effect hebben op de houding ten opzichte van bijvoorbeeld het onderwerp of de school (Derriks & Kat, 2009).

Om de leerprestaties van de tutor en de tutee te kunnen verbeteren dient de uitvoering onder de juiste omstandigheden te worden uitgevoerd en gemonitord (Derriks & Kat, 2009).

Hieronder wordt verstaan dat de tutor vooraf aan het programma wordt getraind en ook gedurende de uitvoering wordt begeleid door bijvoorbeeld leerkrachten (Derriks & Kat, 2009). Daarnaast dient de uitvoering met de tutor en de leerkracht te worden geëvalueerd (Derriks & Kat, 2009).

2.5 ONTWIKKELINGSOPGAVE VAN DE DOELGROEP¹¹

In deze paragraaf komende ontwikkelingsopgaven aan bod die betrekking hebben op de doelgroep van schoolondersteuning van JWD.

De doelgroep in de leeftijd van 10 tot 12 jaar valt in de zogenaamde basisschoolperiode (Goudena, 1994). Bijbehorende ontwikkelingsopgave in die leeftijd zijn:

- Het leren lezen, schrijven en rekenen. Deze eis ligt voornamelijk in westerse culturen (Goudena, 1994).
- Acceptatie door leeftijdgenoten. Kinderen dienen in onderling contact met elkaar zich explicieter uit te drukken, dan wanneer zij omgaan met hun opvoeders. Voor kinderen is voorkennis en begrip van hun ouders een vertrouwde factor, echter zal het kind deze egocentrische houding moeten laten varen om in contact met (voornamelijk onbekende) kinderen tot wederzijds begrijpen te komen (Goudena, 1994).

De overgang van groep 8 naar het voorgezet onderwijs is iets waar de meeste kinderen zich op verheugen (Kohnstamm, 2002, p. 26), echter is dit emotioneel gezien een grote sprong. Kinderen vragen volgens ouders als brugklasser meer aandacht dan toen hij/zij aan het eind van de basisschool periode zaten (Kohnstamm, 2002, p. 26). Voornamelijk de statuswisseling van oudsten van de basisschool naar jongsten van de middelbare school vereist een emotionele omschakeling (Kohnstamm, 2002, p. 26).

De doelgroep vanaf 12 jaar tot +/- 21 jaar wordt de zogenaamde adolescentie fase genoemd (Kohnstamm, 2002, p. 58). Bijbehorende ontwikkelingstaken (Kohnstamm, 2002, p. 58) in die leeftijd zijn het emotioneel onafhankelijk worden van hun ouders (Kohnstamm, 2002, p. 58). Hier komt bij dat ze zich sociaal verantwoordelijk gedragen en dat ze zich bezig houden met

¹¹ "Ieder kind moet in zijn of haar ontwikkeling om leren gaan met een aantal opgaven die van belang zijn voor de psychosociale ontwikkeling" (Goudena, 1994).

de voorbereiding van hun beroep om zichzelf in eigen onderhoud te kunnen voorzien (Kohnstamm, 2002, p. 58). Het accepteren van zichzelf als man/vrouw en zorg dragen voor het eigen lichaam zijn hierbij belangrijke taken. Dit zijn enkele taken die de adolescent leert voor te bereiden op een huwelijk en gezin (Kohnstamm, 2002, p. 58). Ook zal deze doelgroep in de adolescentiefase een gelijkwaardige relatie met leeftijdsgenoten bereiken. Een andere taak is een visie op de mens en de samenleving eigen maken (Kohnstamm, 2002, p. 58).

Vanaf de basisschool leeftijd worden leeftijdsgenoten in de omgeving van kinderen steeds belangrijker. Dit zet zich voort in de adolescentie (Kohnstamm, 2002, p. 165).

Leeftijdsgenoten brengen steeds meer tijd met elkaar door en minder met hun ouders (Kohnstamm, 2002, p. 165).

De belangrijkste sociale leerprincipe in deze levensfase is die van de imitatie en modeling van leeftijdsgenoten (Kohnstamm, 2002, p. 172). Jongeren geven elkaar onderling ruimte omdat zij zelf ook voelen dat ze emotioneel en sociaal nog niet geheel op orde zijn (Kohnstamm, 2002, p. 172). Tijdens de begeleiding middels peer-education wordt het contact met een leeftijdsgenoot als laagdrempelig ervaren, waardoor er vertrouwen wordt gekweekt en er ruimte ontstaat om zaken die spelen in en rondom school te bespreken (Zijp, 2010).

2.6 GOOD PRACTICE

In deze paragraaf zullen een drietal good practices van de methode peer-education aan bod komen. Hierin wordt vanuit verschillende projecten beschreven wat de inhoud en de effectiviteit van hun werkwijze is. Deze good practices kunnen als voorbeeld dienen aan de wijze waarop JWD schoolondersteuning kan aanbieden aan jongeren in Nijmegen-Dukenburg.

2.6.1 FUTSAL CHABBAB

De succesvolle wijkgerichte jongerenaanpak van Futsal Chabbab draait sinds 2001 middels de methode Saïd (Sleegers, z.d.). Bij goed gedrag in de wijk en goede schoolresultaten mag er mee gevoetbald worden (Sleegers, z.d.). Wanneer de schoolresultaten onvoldoende zijn, krijgen de jongeren vanuit deze organisatie huiswerkbegeleiding. Bij niet goed gedrag volgt er een schorsing (Sleegers, z.d.).

De jongeren worden getraind door wat oudere jongens uit de eigen wijken die binnen het eerste jaar een opleiding voor zaalvoetbal bij de KNVB hebben afgerond (Sleegers, z.d.). Deze trainers kennen de straattaal en de gedragscodes en kunnen daarom aansluiten bij de doelgroep. Daarnaast zijn de trainers belangrijke rolmodellen die de jongeren respecteren als voetballer en als persoon (Sleegers, z.d.). Hij kan ze aanspreken op hun gedrag, ze

kunnen bij hem terecht met vragen en hij heeft ingang om hulp in te schakelen of voor te stellen. De trainer speelt daarnaast ook een belangrijke rol binnen de communicatie met docenten, wijkagent, straatcoaches en ouders (Sleegers, z.d.).

De jongeren corrigeren en motiveren elkaar ook onderling met de voorwaarden en regels die gesteld zijn. Zo ervaren ze een verantwoordelijkheid richting de trainer en de groep voor hun gedrag in de wijk en op school (Sleegers, z.d.).

2.6.2 LEERLINGEN HELPEN LEERLINGEN

Op het Davinci College in Purmerend wordt de methode van schoolondersteuning middels peer-education ook wel 'leerlingen helpen leerlingen' genoemd (Zijp, 2010). Hierbij ondersteunen ouderejaars de brugklassers met wegwijs maken in school, hun welbevinden en het studeren (Zijp, 2010). Een concreet voorbeeld hiervan is het delen van tips over het plannen van je huiswerk of met iemand even apart kunnen spreken als daar behoefte aan is (Zijp, 2010). Voordelen die ervaren worden van deze methode zijn bijvoorbeeld de laagdrempeligheid van het contact tussen leeftijdsgenoten. Hij/zij kan zo gemakkelijker zaken bespreken die spelen in of rondom school (Zijp, 2010). Diegene die begeleidt, is op deze manier een soort vertrouwenspersoon. Daarnaast leren jongeren verantwoordelijkheid te nemen en belangeloos iets voor een ander te doen (Zijp, 2010). De begeleiding tussen leeftijdsgenoten bevordert daarbij ook het contact tussen de leerlingen in school. Als laatste geven docenten aan dat zij een extra paar handen of ogen erbij hebben (Zijp, 2010).

2.6.3 UNITY

De organisatie Unity is een vrijwilligersproject dat zich richt op het uitgaanspubliek van voornamelijk dance feesten in de leeftijd van 16 t/m 35 jaar (Unity, z.d.). De vrijwilligers noemen zichzelf peer-educators en geven voorlichting over het gebruik van alcohol en drugs (Unity, z.d.). Dit doen zij door middel van een quiz die ze bij hun stand afnemen om zo het onderwerp met het uitgaanspubliek bespreekbaar te maken. Het doel van deze voorlichting is om de risico's van de genotmiddelen zoveel mogelijk te beperken (Unity, z.d.).

De peer-educators vallen zelf onder het uitgaanspubliek en zijn dan ook vanuit de verschillende festivals geworven en opgeleid om deze voorlichting te kunnen geven (Unity, z.d.). De peer-educators hebben zo hun eigen interesses, achtergronden, opleidingsniveaus en muzikale voorkeuren, maar ze houden allemaal van uitgaan en de leefstijl die daarbij hoort. Dat maakt dat de peer-educators fungeren als rolmodel voor deze doelgroep en zo een betrouwbare bron van informatie zijn (Unity, z.d.). De deskundigheid van de peer-educators wordt meegenomen in het beleid en de werkwijze van Unity. Zo wordt er door hen zelf voorlichtingsmateriaal ontworpen om de boodschap over te brengen (Unity, z.d.). Doordat de peer-educators niet vanuit een bepaalde hulpverleningsorganisatie werken, werkt

dit als laagdrempelig voor het uitgaanspubliek en kan er op deze manier het gesprek aan worden gegaan over dit onderwerp (Unity, z.d.).

2.7 SAMENVATTING EN CONCLUSIE LITERATUURONDERZOEK

Schoolondersteuning heeft te maken met alle aspecten die in en rondom school spelen (JWD, 2013). Bij schoolondersteuning middels peer-education kan een peer-educator als vertrouwenspersoon worden beschouwd door de jongeren (Zijp, 2010). Middels deze methode worden relevante thema's bespreekbaar gemaakt met als uitgangspunt de leefwereld van jongeren en positieve confrontatie aangaan (Diversion, z.d.). Peer-education is ervoor om jongeren te bereiken en dient ook als kweekvijver voor talent en maatschappelijke betrokkenheid (Diversion, z.d.). De effectiviteit van peer-education komt mede door de mogelijkheid om af te kunnen stemmen op de hulpvraag van de individuele leerlingen (Derriks & Kat, 2009). Daarnaast is peer-education een effectieve strategie doordat het positieve effecten heeft op cognitief en sociaal-emotioneel gebied voor zowel tutoren als tutees. Voor de positieve effecten van deze strategie dient dit onder juiste omstandigheden te worden uitgevoerd. Dit wil zeggen trainen, monitoren en evalueren (Derriks & Kat, 2009).

In de basisschoolperiode zijn kinderen bezig met de ontwikkelingsopgaven leren lezen, schrijven, rekenen en acceptatie door leeftijdsgenoten (Kohnstamm, 2002, p. 26). De overgang van groep 8 naar het voortgezet onderwijs is een grote emotionele sprong (Kohnstamm, 2002, p. 26). Vanaf de adolescentiefase zijn de jongeren bezig om emotioneel onafhankelijk te worden van hun ouders (Kohnstamm, 2002, p. 58). Vanaf de basisschoolleeftijd brengen kinderen steeds meer tijd door met leeftijdsgenoten uit hun omgeving. Ook in de adolescentiefase speelt dit een belangrijke rol en leren jongeren door imitatie en modeling van leeftijdsgenoten (Kohnstamm, 2002, p. 172). Tijdens de begeleiding middels peer-education wordt het contact met leeftijdsgenoten als laagdrempelig ervaren, doordat jongeren elkaar onderling de ruimte geven (Kohnstamm, 2002, p. 172).

Er zijn op dit moment verschillende projecten vanuit het onderwijs, sport of vrijetijdsbesteding die werken volgens de peer-education methode. Door het inzetten van peer-educators met dezelfde achtergrond wordt er in hun project laagdrempelig contact gelegd met de doelgroep door gelijke interesses en persoonlijke ervaringen met het thema (Unity, z.d.).

Naar aanleiding van het literatuuronderzoek kan er geconcludeerd worden dat er niet alleen maar behoefte is aan schoolondersteuning middels peer-education zoals geconcludeerd is in het vraagpatronenonderzoek van Meesters (2013). Daarnaast is het namelijk van belang dat het aantal voortijdig schoolverlaters, verzuimers en onderwijsachterstanden worden verlaagd in Nijmegen-Dukenburg (Gemeente Nijmegen, 2013). Hierbij kan peer-education een effectieve werkwijze zijn, mits het juiste klimaat is gecreëerd voor het geven en ontvangen

van schoolondersteuning (Derriks & Kat, 2009).

HOOFDSTUK 3 METHODE VAN ONDERZOEK

3.1 INLEIDING

Naar aanleiding van de probleemanalyse zijn de doelstelling en de vraagstelling vastgesteld. Deze zullen in dit hoofdstuk worden geformuleerd. Tot slot zullen de centrale begrippen gedefinieerd worden uit de doelstelling en de onderzoeksvraag.

3.2 VRAAG- EN DOELSTELLING

Probleemstelling

Het is voor Jongerenwerk Dukenburg onduidelijk op welke wijze zij schoolondersteuning middels peer-education aan kunnen bieden aan jongeren uit Nijmegen-Dukenburg.

Doelstelling

Inzicht krijgen in de behoefte van jongeren uit Nijmegen-Dukenburg ten aanzien van schoolondersteuning middels peer-education en kennis krijgen over bestaande effectieve werkwijzen van peer-education.

Onderzoeksvraag

Op welke wijze kan Jongerenwerk Dukenburg schoolondersteuning middels peer-education bieden aan jongeren uit Nijmegen-Dukenburg?

3.2.1 DEELVRAGEN

1. Wat verstaan de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg onder schoolondersteuning?
2. Wat hebben de jongeren van Nijmegen-Dukenburg nodig om schoolondersteuning van andere jongeren te krijgen?
3. Wat hebben de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg nodig om schoolondersteuning voor andere jongen te geven?
4. Wat kunnen professionals betekenen in schoolondersteuning middels peer-education die verzorgd wordt door JWD?
5. Op welke manier creëert Futsal Chabbab het juiste klimaat voor het ontvangen en geven van peer-education?

3.2.2 BEGRIPPEN DEFINIËRING

Schoolondersteuning: Onder schoolondersteuning verstaat JWD dat jongeren ondersteund worden in allerlei zaken die met school te maken hebben. Dit kan gaan over de vervolgopleiding, een gesprek die ze gaan hebben met hun docent of over een bepaald vak (JWD, 2013).

3.3 ONDERZOEKSOPZET

3.3.1 ONDERZOEKSBENADERING

In dit onderzoek heeft de nadruk gelegen op kwalitatief onderzoek¹². Hierbij is er gekeken naar het begrip en de interpretatie van de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg met betrekking tot peer-education. Ook is hiermee het perspectief van een organisatie, dat werkt met een bestaande effectieve werkwijze van peer-education, onderzocht. De uitkomsten van de half gestructureerde interviews zijn gecodeerd en met behulp van het programma ATLAS.ti¹³ geordend. De codes zijn gemaakt aan de hand van een topiclijst die de onderzoekers gebruikt hebben voor de interviewvragen. De codes zijn eerst apart van elkaar opgesteld en later samengevoegd en vastgesteld. De operationalisering van de codes zijn te vinden in bijlage 1.

3.3.2 PARTICIPANTEN

Voor de beantwoording van de deelvragen zijn in totaal tien jongeren uit Nijmegen-Dukenburg geïnterviewd. Het betreft vijf jongens en vijf meisjes in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar met verschillende opleidingsniveaus. Aan de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg werd gevraagd wat ze verstaan onder het begrip schoolondersteuning en wat zij nodig hebben om schoolondersteuning te geven of te ontvangen. Er is gekozen voor de participanten 'jongeren', omdat zij degenen zijn die aangegeven hebben zelf een bijdrage te willen leveren ten aanzien van schoolondersteuning. Voor de groep participanten zijn ook medewerkers van JWD geïnterviewd, om inzicht te krijgen in de bijdrage die zij kunnen leveren ten aanzien van schoolondersteuning. Om tot een volledig beeld te komen, is er vanuit twee verschillende perspectieven informatie vergaard over de medewerkers van JWD. Namelijk van de jongerenwerkers zelf en van de kwartiermaker die gaat over het beleid van de organisatie. Uit literatuuronderzoek bleek dat trainen, monitoren en evalueren belangrijke elementen zijn om peer-education te laten slagen (Derriks & Kat, 2009). Met dit gegeven is er een interview gehouden met de oprichter van Futsal Chabbab en is er inzicht gekomen in zijn werkwijze in het creëren van het juiste klimaat voor peer-education.

3.3.3 MEETINSTRUMENTEN

Aan de hand van de kennismaking met de jongeren en de jongerenwerkers van JWD, is er een passend plan opgesteld om op de juiste wijze aan data te komen die antwoord kunnen geven op de deelvragen. Om aan te sluiten bij de doelgroep zijn de interviews voorafgaand in vertelvorm uitgeschreven, deze zijn terug te vinden in bijlage 2. Er is bij deelvraag 2, 3, 4

¹² "Het perspectief, begrip of de interpretatie van de onderzochten staat centraal in kwalitatief onderzoek" (Migchelbrink, 2006).

¹³ Softwarepakket die op de markt is voor kwalitatieve data analyse (UvH, z.d.).

en 5 gekozen voor een half gestructureerd interview met behulp van een topiclijst om er voor te zorgen dat alle onderwerpen aan bod zullen komen (Migchelbrink, 2006, p. 207). De topiclijst laat daarnaast alle ruimte voor de opvattingen en de belevingen van de ondervraagden (Migchelbrink, 2006, p. 207). Om de juiste vragen te stellen over de onderwerpen zijn er verdiepende vragen geformuleerd die gesteld kunnen worden tijdens het interview.

Deelvraag 1

Voor de beantwoording van deelvraag 1 zijn jongeren uit Nijmegen-Dukenburg benaderd die deelnemen aan activiteiten georganiseerd door JWD. Aangezien de jongeren al eerder kennis hebben gemaakt met de onderzoekers, is nog kort de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken. Vervolgens hebben de jongeren een mindmap ontworpen over het begrip schoolondersteuning. Met behulp van deze mindmap is er een overzicht ontstaan van kennis en beelden die de jongeren hebben rondom schoolondersteuning (Donk & Lanen, 2011, p.102). Deze methode van interviewen bood tevens de mogelijkheid om middels een creatieve manier in gesprek te gaan over dit onderwerp (Donk & Lanen, 2011, p. 102). Door jongens en meiden van verschillende opleidingsniveaus en leeftijd deze mindmap te laten ontwikkelen is er een gerichte steekproef gedaan (Migchelbrink, 2006, p. 100) . Hierdoor is er een representatief beeld ontstaan van wat jongeren uit Nijmegen-Dukenburg verstaan onder het begrip 'schoolondersteuning'. De uitkomsten van de mindmaps zijn tevens meegenomen in de behoeften van de jongeren in schoolondersteuning.

Deelvraag 2 & 3

Voor de beantwoording van deelvraag 2 en 3 zijn de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg geïnterviewd, die tevens een mindmap hebben ontworpen voor deelvraag 1. Bij de meidenclub van 13- jaar is, ter inleiding van het thema 'peer-education', een passende activiteit georganiseerd. Op deze manier hebben zij antwoord kunnen geven op vragen over hun ervaringen en behoeften met dit thema. Bij de andere jongeren is, in samenspraak met de jongerenwerkers, geconstateerd dat zij middels activiteiten van JWD reeds ervaring hebben met peer-education. Zij hebben daarom niet deze inleidende activiteit hoeven te verrichten.

Er is gekozen voor deze onderwerpen en bijbehorende vragen aangezien uit het literatuuronderzoek is gebleken dat jongeren schoolondersteuning willen geven en willen ontvangen (Meesters, 2013). Door middel van deze vragen is er inzicht gekregen in de ervaring en de behoeften van de jongeren om schoolondersteuning middels peer-education te geven en te ontvangen. Met deze uitkomsten en de uitkomst van deelvraag 1 zijn de interviews voor de professionals compleet gemaakt.

Deelvraag 4

Voor de beantwoording van deelvraag 4 zijn er interviews gehouden met de opdrachtgever en een jongerenwerker van JWD. Deze professionals waren vooraf bekend met de methode van peer-education.

Er is gekozen voor deze onderwerpen en bijbehorende vragen naar aanleiding van de uitkomsten van het literatuuronderzoek en de uitkomsten van deelvraag 1, 2 en 3. Op deze manier is er inzicht gekregen in de visie van de medewerkers over de behoeften van de jongeren. Daarnaast is er zicht gekregen in hun visie over de mogelijkheden van een jongerenwerker bij schoolondersteuning middels peer-education. Daarnaast is besloten om ook de twee professionals van JWD te vragen om een mindmap van schoolondersteuning te maken. Op deze manier kon er inzicht gekregen worden in mogelijke verschillen tussen beide partijen in visie rondom het thema schoolondersteuning.

Deelvraag 5

Voor de beantwoording van deelvraag 5 is er een interview gehouden met Saïd Achouitar. Hij is de oprichter van Futsal Chabbab, een zaalvoetbalproject voor jongeren uit verschillende wijken in Nijmegen die werken middels peer-education.

Er is gekozen voor deze onderwerpen en bijbehorende vragen aangezien uit het literatuuronderzoek is gebleken dat peer-education effectief is wanneer de juiste omstandigheden zijn gecreëerd (Derriks & Kat, 2009). In dit literatuuronderzoek zijn er meerdere projecten gevonden die werken vanuit peer-education, één daarvan is Futsal Chabbab (Slegers, z.d.). Door het interview met de oprichter van het project is er inzicht gekregen in zijn werkwijze om een goed klimaat te creëren voor het geven en ontvangen van peer-education. Hiermee is kennis vergaard over hoe dit een toevoeging kan zijn voor het creëren van het juiste klimaat bij schoolondersteuning middels peer-education van JWD.

3.3.4 ANALYSE

Tijdens het afnemen van de half gestructureerde interviews is er gebruik gemaakt van een spraakrecorder. Hiermee zijn alle interviews opgenomen, zodat deze na de hand woord voor woord uitgeschreven konden worden. Dit is nodig geweest om uiteindelijk de uitkomsten te kunnen coderen en met behulp van het programma ATLAS.ti. De onderzoekers hebben samen met de opdrachtgever vanuit het lectoraat de onderzoeksdata van de interviews systematisch geanalyseerd.

3.3.5 BETROUWBAARHEID EN VALIDITEIT

Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen, is er voor alle participanten een vaste interviewopzet gebruikt. Hierdoor konden de resultaten van de interviews met elkaar vergeleken worden. Om ervoor te zorgen dat er vanaf begin af aan betrouwbaar en valide gewerkt werd, hebben de onderzoekers op de eerste plaats alle stappen verantwoord. Deze stappen zijn terug te lezen in het logboek die als bijlage 3 is toegevoegd. De genomen stappen zijn verantwoord naar de medewerkers van JWD in een tweewekelijks overleg. Dit is een vorm van inhoudscontrole, waarbij aan een groep deskundigen (deskundigencheck) gevraagd werd om de gegevens te analyseren (Migchelbrink, 2006, p. 130). Door uitbreiding van deze deskundigencheck, hebben de onderzoekers alle informatie opgestuurd naar de medewerkers van JWD. Hier is voor gekozen om zo alle medewerkers op de hoogte te brengen van het proces en daarbij konden de medewerkers de stukken voorzien van feedback.

3.3.6 PROCEDURE VAN ONDERZOEK

Voor de totstandkoming van de probleemanalyse zijn er gesprekken gevoerd met Mevr. De Ruijter, zij is de opdrachtgever van het onderzoek, Mevr. Meesters, zij is de opdrachtgever vanuit het Lectoraat Lokale Dienstverlening vanuit Klantperspectief van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en met medewerkers van JWD. Nadat deze gesprekken hebben plaatsgevonden, is er literatuuronderzoek verricht om het onderwerp uit te diepen. In het literatuuronderzoek komt naar voren wat peer-education inhoudt en waarom deze methode effectief is voor het ondersteunen van jongeren met school en andere zaken waarmee zij te maken hebben. Voor het opstellen van de onderzoeksopzet is er kennisgemaakt met de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg. Er is deelgenomen aan de activiteiten die plaatsvonden en gekeken of er geschikte jongeren tussenzaten die geïnterviewd konden worden. Doormiddel van het contact met de jongerenwerkers in Nijmegen-Dukenburg zijn de jongeren geworven voor de interviews. Daarna is de onderzoekopzet opgesteld en vastgelegd. Dit is samen met de bovenstaande personen gedaan. De interviews met de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg en met de medewerkers van JWD, hebben plaatsgevonden in april 2014. De interviewvragen voor deelvraag 4 zijn opgesteld nadat de interviews met de jongeren hebben plaatsgevonden. Hier is voor gekozen om de vragen aan te laten sluiten bij de antwoorden die de jongeren hebben gegeven. De uitkomsten hiervan zijn eind april, begin mei gecodeerd. Middels deze data zijn de resultaten begin mei opgesteld, om vervolgens antwoord te kunnen geven op de deelvragen en uiteindelijk de onderzoeksvraag. In bijlage 4 is het tijdspad van dit onderzoek weergegeven.

<i>Deelvragen</i>	<i>Wie? Databron</i>	<i>Hoe? Dataverzamelingstechniek</i>	<i>Wat? Wat overleg je?</i>	<i>Kwalitatief/ Kwantitatief</i>
Probleemanalyse	Rapportages Literatuur Medewerkers	Inhoudsanalyse Literatuuronderzoek Ondervragen	Informatie Informatie Mindmapping	Kwalitatief
Deelvraag 1	Jongeren	Ondervragen	Informatie	Kwalitatief
Deelvraag 2	Jongeren	Ondervragen	Informatie	Kwalitatief
Deelvraag 3	Medewerkers	Ondervragen	Informatie	Kwalitatief
Deelvraag 4	Medewerkers	Ondervragen	Informatie	Kwalitatief
Deelvraag 5	Organisaties Literatuur	Ondervragen Literatuuronderzoek	Informatie Informatie	Kwalitatief Kwalitatief

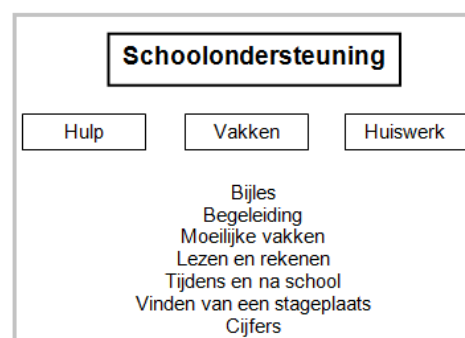
HOOFDSTUK 4: RESULTATEN

4.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van de interviews per deelvraag aan bod komen. Hierin komen de behoeften en de visie van de jongeren op het gebied van schoolondersteuning en peer-education naar voren. Daarna volgt de visie van de professionals op deze behoeften. Als laatste wordt de visie van de heer Achouitar over zijn methode van peer-education weergegeven. De volledige transcripties van de interviews zijn te vinden in het bijgevoegde transcriptieverslag.

4.2 RESULTATEN DEELVRAAG 1: WAT VERSTAAN DE JONGEREN UIT NIJMEGEN-DUKENBURG ONDER SCHOOLONDERSTEUNING?

De mindmaps die door de jongeren zijn gemaakt, zijn in bijlage 5 samengevoegd. In afbeelding 1 zijn de hoofdthema's, die de jongeren genoemd hebben, met betrekking tot het begrip schoolondersteuning weergegeven. De thema's hulp (100%), vakken (60%) en huiswerk (50%) werden door de jongeren het meeste genoemd en als belangrijkste omcirkeld. De gerelateerde termen die onder de thema's staan zijn veel gegeven voorbeelden die de jongeren noemen. Na het maken van de mindmap zijn de antwoorden met de geïnterviewde jongeren besproken. De jongeren geven voorbeelden over wat ze zelf al eens aan begeleiding voor school gehad hadden of wat ze bij klasgenoten en vriendjes hadden gezien en gehoord.

Afbeelding 1: Hoofdthema's mindmaps

Twee keer is genoemd dat het niet alleen over schoolvakken of huiswerk gaat. Eén van deze jongeren moest bij schoolondersteuning denken aan: “Als je bijvoorbeeld gepest wordt of als je ruzie hebt. Als je problemen thuis of met kinderen hebt”. Eén uitspraak van een jongere over haar beeld van schoolondersteuning: “Dan heb je bijvoorbeeld een groep en dan heb je mensen die daar huiswerk maken”. Weer een andere jongere omschrijft het als: “Hulp die je krijgt wanneer je moeite hebt met bepaalde vakken of bij het lezen”. Weer een andere jongere omschrijft het doel schoolondersteuning als volgt: “Als een leerling niet goed is in rekenen bijvoorbeeld dat je dan die zwakke punten probeert te versterken en de sterke punten er probeert uit te halen, zodat ze die blijven vasthouden en niet weer terugzakken”.

4.3. RESULTATEN DEELVRAAG 2: WAT HEBBEN DE JONGEREN UIT NIJMEGEN-DUKENBURG NODIG OM SCHOOLONDERSTEUNING VAN ANDERE JONGEREN TE KRIJGEN?

In de interviews kan 100% van de jongeren positieve ervaringen benoemen over het krijgen van begeleiding van een leeftijdsgenoot. Dit is op verschillende momenten gebeurd, zoals tijdens activiteiten rondom dans, voetbal, huiswerk maken, fitness of kickboksen. De jongeren hebben allemaal aangegeven het als een positieve ervaring te hebben beschouwd. Eén van de opmerkingen was: “Ik vond het goed dat iemand met die ervaring mij ook die ervaring gunde”. Van de geïnterviewden heeft 40% een negatieve ervaring kunnen noemen rondom het krijgen van peer-education. Eén van deze jongeren beschrijft dit als: “Sommige dingen wil ik zelf doen om zelf te leren, dan heb ik het gevoel dat hij bazig overkomt en dan word ik weer boos op hem. Ik zie dan niet echt altijd in dat hij mij probeert te helpen”.

Wat heb ik nodig van de jongere die mij begeleidt?

De geïnterviewden hebben aangegeven dat ze verschillende gedragingen van de andere jongeren verwachten om op een juiste wijze begeleiding te krijgen. De jongeren hebben in regels en eigenschappen van een goede peer-educator aangegeven wat ze terug zouden willen zien bij hun peer-educator. Uit alle antwoorden kunnen de volgende hoofdthema's opgesteld worden:

✓ Streng

Dit thema wordt door alle jongeren als belangrijke eigenschap van een goede peer-educator ervaren. Echter is in de uitleg van de antwoorden duidelijk geworden dat de interpretatie van de eigenschap 'streng', onderling verschilt. Drie jongeren geven hierover aan dat “de begeleider niet bang moet zijn om de andere jongere aan te spreken en hard aan te pakken”. Een andere jongere geeft aan dat ze best een beetje streng moeten zijn, maar niet te streng aangezien ze wel terug moeten komen naar de begeleiding.

Twee jongeren geven aan dat ze boven de jongeren moeten staan zodat zij hun zullen gehoorzamen. Een laatste jongere geeft aan dat je na twee waarschuwingen iemand op de gang zou mogen zetten.

✓ Voorbeeldfiguur

Twee jongeren geven aan dat de peer-educator een voorbeeldfiguur is en “het dan zelf ook goed moet doen”. Eén daarvan zegt: “Een goed voorbeeld, daar leren ze van. Dan zeggen ze hij doet het zo, dan gaan wij het ook zo doen”. Van de geïnterviewde jongeren, noemt 60% dat zowel de ontvanger als de peer-educator geen telefoon mag gebruiken tijdens de begeleiding. Eén jongere noemt dat de peer-educator meer ervaring moet hebben dan diegene die de begeleiding ontvangt. Ook wordt genoemd door een jongere dat de peer-educators zelf ook hun spullen bij zich moeten hebben en voorbereid moeten zijn. Op tijd komen en discipline hebben is ook wat één van de jongeren terug wil zien bij zijn peer-educator.

✓ Stimuleren en motiveren

Twee jongeren noemen dat het belangrijk is om de andere jongere te stimuleren en te motiveren. Eén van de jongere omschrijft het effect van stimuleren als: “Dan word je gewoon heel gemotiveerd, dan wil je gewoon verder gaan en vind je het fijn om dat te horen”. Eén van de jongeren geeft als tip: “Je moet diegene kunnen stimuleren en motiveren en daarbij proberen te verdiepen waarin hij of zij moeite heeft”. Twee andere jongeren noemen dat het belangrijk is dat de peer-educator complimenten geeft. Weer een andere jongere vindt de eigenschap ‘geduld’ belangrijk. Dit legt ze als volgt uit: “Ik moet ervan leren en als ik iets niet snap moet diegene het maar miljoen keer uitleggen totdat ik het snap”.

✓ Vertrouwen

Op de vraag hoe zou jij het vinden om schoolondersteuning te krijgen van een leeftijdsgenoot, antwoordde een geïnterviewde: “Dan zou ik het liefste willen krijgen van vriendinnen als ik iets niet snap, omdat ik hun gewoon beter ken en vertrouw. Dus zij weten ook op welke manier ze het aan mij kunnen uitleggen”. Een jongere geeft aan in eerste instantie geen schoolondersteuning te willen van een leeftijdsgenoot. Aan hem wordt gevraagd of het anders zou zijn wanneer het een oudere jongere uit de buurt is die ook op voetbal zit. Hierop geeft hij het volgende antwoord: “Ja ik ken hun wel, dus dan maakt het niet uit”. Een andere jongere geeft aan jezelf te kunnen zijn tijdens één-op-één begeleiding, “waardoor je de ware persoon ziet en daardoor diegene beter leert kennen”.

Wat heb ik nodig van Jongerenwerk Dukenburg?

Van de geïnterviewde jongeren geeft 80% aan het noodzakelijk te vinden dat er een jongerenwerker aanwezig is wanneer er schoolondersteuning in groepsvorm wordt gegeven. Eén van de jongeren zegt hierover: “Er moet sowieso altijd iemand zijn, niet dat ze klooiën

enzo". Daarnaast vindt 50% van de jongeren op de vraag wat de jongerenwerker zou kunnen betekenen voor de ontvangers, dat zij de peer-educators moeten aanspreken wanneer zij niet op de juiste wijze begeleiding geven. Ook vindt 50% van de jongeren dat zij toezicht moeten houden wanneer zij schoolondersteuning van een leeftijdsgenoot krijgen.

4.4 RESULTATEN DEELVRAAG 3: WAT HEBBEN DE JONGEREN UIT NIJMEGEN-DUKENBURG NODIG OM SCHOOLONDERSTEUNING AAN ANDERE JONGEREN TE GEVEN?

In de interviews kan 100% van de jongeren positieve ervaringen benoemen over het geven van begeleiding aan een leeftijdsgenoot. Dit is op verschillende momenten gebeurd, zoals tijdens activiteiten rondom dans, voetbal, huiswerk maken, fitness of kickboksen. De jongeren hebben allemaal aangegeven het als een positieve ervaring te hebben beschouwd. Eén van de opmerkingen was: "Ik vind het eigenlijk best wel leuk. Ik bedoel, normaal ga ik gewoon met ze chillen enzo en beschouw ik ze gewoon als goede vrienden en nu leer ik ze iets". Een ander zei: "Ik vind het gewoon normaal". Van de geïnterviewden heeft 60% een negatieve ervaring kunnen noemen rondom het geven van peer-education. Eén van de jongeren omschrijft zijn negatieve ervaring als: "Vervelende kinderen weet je wel die de hele tijd wegrennen terwijl je gewoon serieus bezig wilt zijn. Die moet je echt wel meeslepen en dat kost echt veel moeite en tijd, zodat je hen er ook in mee trekt".

Wat heb ik nodig van de jongeren die ik begeleid?

De geïnterviewden hebben aangegeven dat ze verschillende gedragingen van de andere jongeren verwachten om op een juiste wijze begeleiding te kunnen geven. De jongeren hebben in regels en eigenschappen aangegeven wat ze terug zouden willen zien bij de jongeren die zij begeleiden. Uit alle antwoorden kunnen de volgende hoofdthema's opgesteld worden:

✓ *Luisteren*

Van de geïnterviewde jongeren geeft 70% aan dat de ontvangers goed moeten luisteren naar de peer-educator. Voorbeelden van uitspraken hierover zijn: "Als ze iets van mij willen leren, dan moeten ze luisteren en mijn adviezen opvolgen" of "Ze moeten bijvoorbeeld stil zijn op de momenten wanneer dat van hen gevraagd wordt". Een andere jongere zegt hierover: "Ik ben natuurlijk geen leraar die hem overheerst, maar hij moet net als in de les wel doen wat ik zeg om de stof goed te begrijpen".

✓ *Rustig*

Van de geïnterviewden vindt 50% dat de ontvangers rustig moeten zijn. Ook de eigenschap serieus wordt regelmatig genoemd. Dit noemt namelijk 40% van de jongeren. De volgende uitspraak wordt gedaan: "Ze moeten serieus kunnen werken en een actieve houding aannemen".

✓ *Respect*

Wederzijds respect wordt door 30% van de jongeren aangegeven. Uit de interviews blijkt dat de jongeren het belangrijk vinden dat er wederzijds respect is. Hieronder verstaan zij: het gewenste gedrag tonen, geen grote mond geven en voor elkaar open staan.

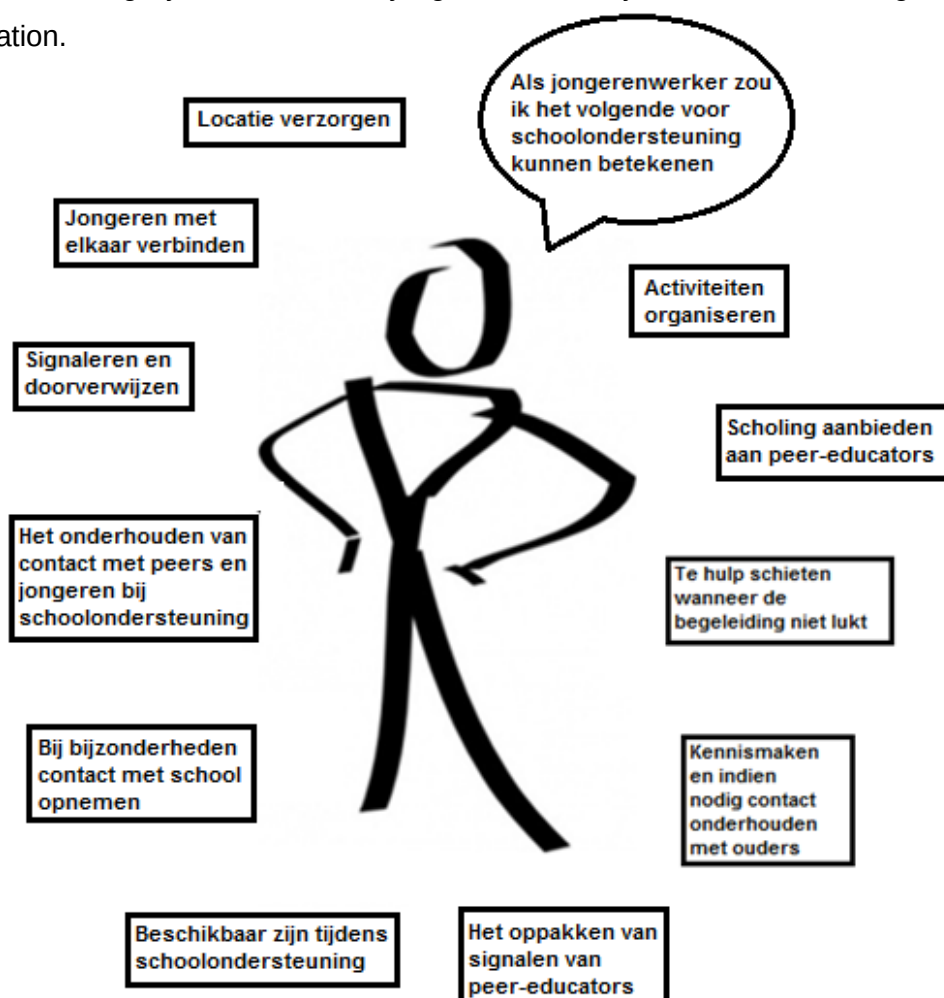
Wat heb ik nodig van Jongerenwerk Dukenburg?

Eén van de geïnterviewden heeft aangegeven de jongerenwerker nodig te hebben wanneer zij begeleiding geeft en dat niet lukt. Hierover zegt deze jongere het volgende: “Ik kan dan gewoon zelf vragen of diegene naar mij wil luisteren en als ze dat niet wil dan help ik haar niet en dan vraag ik of zij met haar wil praten”. Ook hierin wordt door één van de jongeren aangegeven dat de jongerenwerker hulp biedt wanneer hij/zij zelf iets niet snapt.

4.5 RESULTATEN DEELVRAAG 4:

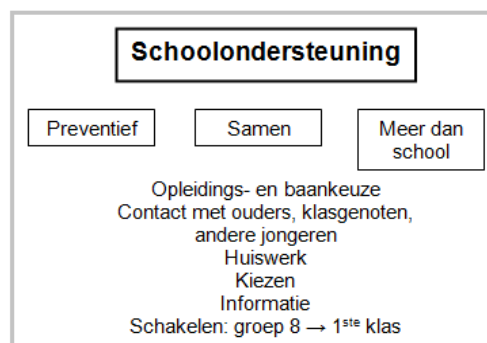
WAT KUNNEN PROFESSIONALS BETEKENEN IN SCHOOLONDERSTEUNING MIDDELS PEER-EDUCATION DIE VERZORGD WORDT DOOR JWD?

Door middel van de uitkomsten van de interviews met de jongeren is er inzicht gekregen in de behoeften van de jongeren tijdens het krijgen en geven van schoolondersteuning aan een leeftijdsgenoot. In afbeelding 2 is een overzicht gemaakt van de door de professionals van JWD genoemde mogelijkheden van een jongerenwerker bij schoolondersteuning middels peer-education.

Afbeelding 2: Overzicht uitkomsten interviews van professionals

De twee geïnterviewde professionals van JWD hebben ook een mindmap ontworpen over het begrip schoolondersteuning. De hoofdthema's die zij met betrekking tot dit begrip genoemd hebben, zijn weergegeven in afbeelding 3. De gerelateerde termen die onder de thema's staan, zijn voorbeelden die door de professionals genoemd zijn. De uitleg die aan het thema 'preventief' wordt gegeven is in dit geval "het voorkomen dat het slecht gaat met de jongeren of in ieder geval dat het goed met ze gaat". Het thema 'samen' is als belangrijkste omcirkeld, "omdat je in het samenwerken en leren veel meer kan doen dan alleen. Je kan ook van elkaar leren". Het thema 'meer dan school' wordt uitgelegd als "kijken naar het toekomstperspectief in opleidings- of baankeuze". Hierover werd de volgende uitspraak gedaan: "Dat ze de mogelijkheid hebben om daar vragen te stellen over de schoolkeuze of jongeren die werk zoeken".

Afbeelding 3: Hoofdthema's mindmaps

De professionals herkennen het thema 'vertrouwen' dat de jongeren als behoeften noemen in het krijgen en geven van peer-education. Hierover geeft de jongerenwerker het volgende voorbeeld:

"Daar heb ik het met Marzouk (jongerenwerker) ook wel eens over gehad. Kijk, hij kan de jongens een schop onder zijn kont geven als er één vervelend is, dat hoef ik niet te doen. Als ik binnen kom dan zie je mensen kijken van, 'wat daar komt voor een blanke binnen?' Maar als ik dan zeg dat ik Spaans ben dan is het meer van 'hij kan niet discrimineren'. Dat is het vertrouwen dan ook, dan durven mensen de vragen te stellen. Daarom is dat contact belangrijk".

De jongerenwerker benadrukt tijdens het interview dat het vertrouwen centraal moet staan tussen de jongerenwerker en de jongeren, maar ook tussen jongeren onderling. Hij noemt hierin dat trainingen belangrijk zouden zijn om jongeren te leren hoe je het over moet brengen en hoe je de ander enthousiast kan houden. Dit vormt voor hem een basis voor peer-education om schoolondersteuning in deze setting te laten slagen. Hij zegt: "Vanuit het contact krijg je pas vertrouwen en kan je in mijn ogen pas de volgende stappen zetten". Een peer-educator zou daarom in zijn ogen naar de jongeren thuis moeten gaan of naar een bestaande ontmoetingsplaats van bijvoorbeeld een activiteit van JWD.

Daarnaast noemt hij de mogelijkheid om social media te gebruiken, om het vertrouwen te stimuleren. Hij denkt dat het een goed idee kan zijn om een poule te ontwerpen waarin jongeren middels foto's en tekst kunnen zien, wie over welke thema's ondersteuning kan

geven. Hij zegt hierover: “Dan zie ik een gast die ik ken. ‘Hé, Mohammed geeft hulp in wiskunde die doet ook mee, dan wil ik wel’. Hoe groter de poule is en er zit dan een foto bij, dan kunnen ze zelf bepalen of ze hun wel of niet vertrouwen”.

De jongerenwerker geeft tijdens het interview aan dat hij er van overtuigd is dat er bij schoolondersteuning via een ‘funactiviteit’ de jongeren aangetrokken moeten worden. Met deze funactiviteit bedoelt hij bijvoorbeeld een potje voetbal of een dagje weg. Hij geeft aan dat op deze manier het contact op gang kan worden gebracht, waardoor eerder vertrouwen kan ontstaan.

De kwartiermaker benadrukt dat er een verschil moet zijn in de taken van een peer-educator en de taken van een jongerenwerker. Hierover zegt ze: “Die peer die signaleert dan van ‘goh ik zie bij deze jongen dat zijn ouders hem een bepaalde kant aan het pushen zijn, zou jij jongerenwerker dan eens met diegene kunnen praten?’ Zo zie ik het, anders vind ik het een veel te grote druk om een peer met een ouder te laten praten, dat vind ik niet hun rol.” De regels en behoeften in de eigenschappen van een goede peer-educator herkent de kwartiermaker. Hierover zegt ze: “De jongeren willen een kader en ze willen structuur, dat is eigenlijk wat hier staat. Er moet iemand zijn die het overzicht heeft, waar ze tegen opkijken en waar ze naar luisteren. Anders krijg je geouwehoer”. Opvallend vond ze de behoeften in de regel dat telefoons weg moesten en dat iemand noemde dat ze ook niet gebruikt mogen worden in pauzes.

4.6 RESULTATEN DEELVRAAG 5: OP WELKE MANIER CREEËRT FUTSAL CHABBAB HET JUISTE KLIMAAT VOOR HET ONTVANGEN EN GEVEN VAN PEER-EDUCATION?

Futsal Chabbab is een zaalvoetbalproject dat in 2001 is opgestart door de heer Achouitar. Het project draait momenteel volledig op vrijwilligers, waarbij de heer Achouitar zelf de enige professional is. Hij heeft dit opgestart vanuit de insteek om een verandering te willen creëren in de wijk. De behoeften van de jongeren, het voetballen, stond en staat nog steeds centraal in dit project. Daarnaast wilde hij dat er ook verandering zou komen op het gebied van educatie. De jongeren mogen meedoen aan het zaalvoetballen, mits ze zich gedragen in de wijk en ze een goed rapport hebben gekregen van school. “Dat is een soort vangnet waar je de jongens op een gegeven moment in hebt. Daarnaast geef je ze een boodschap mee van ‘gedraag je in de wijk en doe je best op school,’ wat ze van thuis uit normaal gesproken ook mee horen te krijgen. Het is een stukje opvoeding in een rugzakje die ze op straat meekrijgen”.

Deze boodschap wordt onder andere meegegeven door de zaalvoetbaltrainers die een 1-jarige opleiding hebben gevolgd bij de KNVB voor zaalvoetbaltrainer. De voorwaarden om

goede begeleiding te kunnen geven heeft volgens de heer Achouitar voornamelijk te maken met “het tonen van voorbeeldgedrag”.

Om de gedragsverandering bij de jongeren te kunnen realiseren heeft de heer Achouitar duidelijk kaders weten te creëren. Deze kaders staan beschreven in Methode Saïd die in 2009 van de grond is gekomen. De heer Achouitar vertelde dat hij zijn vrijwilligers en stagiaires altijd meegeeft om duidelijk te zijn naar de jongeren toe. Daarbij is observeren, reageren en vastleggen van essentieel belang. “Je moet niet alleen observeren en opschrijven, nee je moet voordat je het opschrijft en nadat je hebt geobserveerd, erop reageren”. Deze methode en de begeleiding van de zaalvoetbaltrainers wordt door de heer Achouitar drie keer per jaar geëvalueerd. In het begin worden er op wijkniveau afspraken en doelstellingen gemaakt die aan het eind van de periode gerealiseerd moeten worden. Dit wordt gerealiseerd doordat er wijkcoördinatoren zijn aangesteld als ondersteuner voor de trainers, maar ook om het proces binnen de organisatie te begeleiden. Deze wijkcoördinator vult de evaluatieformulieren van de werkwijze binnen Futsal Chabbab in, waarna dit samen met de heer Achouitar wordt besproken. “Het is eigenlijk een scoreformulier. Er komen vragen in voor als: hoe scoort trainer X binnen het agogisch en pedagogisch klimaat? Hoe staat hij voor de groep? Heeft X een actieve houding Is hij motiverend of demotiverend?” Maar waarom is dat pedagogische klimaat nou zo goed bij Futsal Chabbab? De heer Achouitar zegt hierover: “Het is niet vrijblijvend. Als je er niet bent, dan moet je je afmelden. Vanaf moment één zit je daar eigenlijk best wel strak op en je probeert ze opvoedkundig op een jonge leeftijd verantwoordelijkheid te geven en mee te geven”. Daarnaast zegt hij dat de binding met de jongeren en het vertrouwen van belang is. De heer Achouitar zegt bijvoorbeeld: “Er komen pas vragen bij de jongeren op, wanneer het vertrouwen en het gevoel goed is. Maar dat is een lang proces. Deze binding en dit vertrouwen creëer je door op de vindplaatsen te zijn”. Deze vindplaatsen omschrijft de heer Achouitar als plekken waar jongeren zich goed en vertrouwd voelen. Hij adviseert het volgende: “Ik denk dat je echt wel vindplaatsen moet creëren om dit ‘voor jongeren door jongeren’ te kunnen realiseren”. De reden hiervoor is volgens hem: “Zodat je een breed aspect hebt aan jongeren die je kan gaan bedienen met je ondersteuningsvraag”.

HOOFDSTUK 5: CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

5.1 INLEIDING

Op basis van de resultaten uit hoofdstuk 4 zal er een conclusie getrokken worden. Hierdoor kan er antwoord gegeven worden op de deelvragen en de onderzoeksvraag. Als laatste zullen er naar aanleiding van dit onderzoek, discussiepunten gevormd worden.

5.2 CONCLUSIE DEELVRAGEN

Deelvraag 1: Wat verstaan de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg onder schoolondersteuning?

De jongeren uit Nijmegen-Dukenburg zien schoolondersteuning als ‘hulp in schoolwerk’. Dit zijn volgens hen vakken als lezen, rekenen en woordenschat. Jongeren spreken hier vanuit hun eigen ervaring of wat ze hebben gezien bij vrienden of klasgenoten. Dit is een verschil met de zienswijze van de professionals van JWD. Zij zien schoolondersteuning als ‘hulp voor meer dan alleen schoolwerk’. Voorbeelden die zij noemen zijn vervolgopleiding (JWD, 2013), drugs en social media; thema's die jongeren op hun pad krijgen (B. Ruijter, persoonlijke mededeling, 22 april 2014). Schoolondersteuning vanuit de literatuur beperkt zich ook tot de didactische kant: kennisoverdracht, aandacht voor het leren en hulp bij het plannen van schoolwerkzaamheden (LVSi, 2011). Het verschil zit dus met name in de breedte van schoolondersteuning zoals JWD het ziet, ten opzichte van de didactische kant die door de jongeren en de literatuur wordt gezien.

Deelvraag 2: Wat hebben de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg nodig om schoolondersteuning van andere jongeren te krijgen?

Uit onderzoek blijkt dat de jongeren de volgende eigenschappen van een goede peer-educator nodig hebben: streng, voorbeeldfiguur en vertrouwenspersoon. Een voorbeeldfiguur of het rolmodel zoals in de literatuur wordt genoemd, is herkenbaar voor zijn doelgroep (HR Overheid, 2011). Ze lijken een beetje op de doelgroep in hun kleding, cultuur of de manier van praten. Door het kennen en begrijpen van de wereld wordt er aangesloten bij de jongeren (HR Overheid, 2011).

Bij peer-education is het zo dat de peer-educator aansluit bij de leefwereld van de jongeren. Daardoor wordt die persoon als betrouwbaar of als vertrouwenspersoon gezien en zijn de ontvangers van peer-education gevoeliger voor de ‘boodschap’ en daarmee de inhoud van de informatie (Diversion, z.d.). Meisjes en jongens hebben een verschillende manier voor het opbouwen van een vertrouwensband (IPOP, z.d.). Bij jongens ontstaat een vertrouwensband eerder door het doen van activiteiten. Meisjes bouwen een vertrouwensband op doormiddel van het voeren van gesprekken (IPOP, z.d.). Naast de bovenstaande eigenschappen moet de peer-educator volgens de jongeren kunnen stimuleren en motiveren.

De literatuur vult dit nog aan met:

- In het bezit zijn van communicatieve vaardigheden.
- Natuurlijke leiderschapskwaliteiten bezitten en gebruiken.
- In het bezit zijn van goede organisatorische kwaliteiten.
- Gerespecteerd worden door de ander.

- Goed kunnen luisteren naar de ander (SBC, 2014).

De jongeren verwachten tijdens het krijgen van schoolondersteuning van een leeftijdsgenoot, dat de jongerenwerker bij elke bijeenkomst aanwezig is om toezicht te houden. De jongeren verwachten dat een jongerenwerker ingrijpt wanneer het te onrustig is. Daarnaast willen de jongeren dat de jongerenwerker er is voor ondersteuning wanneer de begeleiding niet “soepel verloopt”.

Deelvraag 3: Wat hebben de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg nodig om schoolondersteuning aan andere jongeren te geven?

Uit onderzoek blijkt dat de jongeren de eigenschap ‘rustig’ van een ontvanger van peer-education nodig hebben. Daarnaast dient deze ontvanger volgens de jongeren te luisteren en respect te hebben. In een interview met een professional van Tandem worden deze eigenschappen herkend: “Wat ze van de begeleider vragen, vragen ze ook van zichzelf. De ontvanger zien ze als zichzelf”. Dit komt overeen met de literatuur, hierin wordt benoemd dat jongeren vanaf 10 jaar zich bezig houden met acceptatie door leeftijdsgenoot. Dit doen ze door zich explicieter uit te drukken om zo tot wederzijds begrip te komen (Goudena, 1994). De literatuur vult aan dat peer-educators daarnaast ook betrokken willen worden bij de opzet, de uitvoering en de afronding. Vragen over hoe peer-education werkt, wat er van hun verwacht wordt, welke steun/begeleiding ze ontvangen en wanneer er gesproken kan worden van een goed resultaat, zijn vragen waarop zij antwoord willen (Naber, 2011).

De jongeren verwachten tijdens het geven van schoolondersteuning aan een leeftijdsgenoot dat de jongerenwerker aanwezig is om toezicht te houden. De peer-educators verwachten dat een jongerenwerker ingrijpt wanneer het te onrustig is. Daarnaast willen de jongeren dat de jongerenwerker er is voor ondersteuning wanneer de begeleiding niet “soepel verloopt”. Wanneer een peer-educator zelf de stof niet begrijpt, zouden de peer-educators de hulp van de jongerenwerker in willen schakelen.

Deelvraag 4: Wat kunnen professionals betekenen in schoolondersteuning middels peer-education die verzorgd wordt door JWD?

De professionals van JWD hebben tijdens de interviews de volgende rol toebedeeld aan de jongerenwerker van de activiteit schoolondersteuning:

- Ondersteuner: voor de peer-educator bij signalen of moeilijkheden in begeleiding. Voor de ontvangers in moeilijkheden bij de begeleiding.
- Verantwoordelijke: voor een passende locatie van de activiteit en organiseren van een passende funactiviteit.
- Aanspreekpunt: voor ouders, school, peer-educators of jongeren.

- Vertrouwenspersoon: voor jongeren en ouders. Om contact te kunnen leggen tussen jongeren en indien nodig om contact te kunnen leggen met ouders.

Deze visie komt overeen met de visie van de jongeren. Echter is er wel een verschil in de frequentie van de aanwezigheid van de jongerenwerker. De jongeren noemen namelijk dat de jongerenwerker in de ruimte aanwezig dient te zijn. Echter denken de professionals van JWD dat, indien het goed verloopt, het ook voldoende is als de jongerenwerker in het gebouw aanwezig is. Eén van de professionals geeft aan dat jongeren onderling eerst aan elkaar kunnen vragen of zij kunnen helpen, dit vergroot hun autonomie (B. Ruijter, persoonlijke mededeling, 22 april 2014). De literatuur bevestigt deze gedachte ook vanuit het zelfoplossend vermogen tijdens conflicten. Jongeren leren gedurende de adolescentiefase op deze manier, dat je vertrouwelijk met iemand om kunt gaan terwijl je het soms niet met elkaar eens bent en ook wel eens ruzie maakt (Kohnstamm, 2009, p. 197). De professionals van JWD hebben aangegeven dat de jongerenwerkers zullen moeten dienen als een vertrouwenspersoon. Dit om contact te maken met de jongeren en om de verbinding te leggen tussen de jongeren. Een activiteit zal passend zijn om de zogeheten 'vertrouwensband' te vergroten (L. Garcia, persoonlijke mededeling, 1 mei 2014). Volgens IPOP (z.d.) hebben jongens meer baat bij een activiteit en bij meisjes wordt de vertrouwensband vergroot door met elkaar in gesprek te gaan. De jongerenwerkers zullen tijdens de activiteit ruimte vrij moeten maken voor het opbouwen van een vertrouwensband.

De jongerenwerkers en de jongeren hebben aangegeven dat een andere activiteit tijdens schoolondersteuning ook af en toe georganiseerd moet worden. De zogeheten 'funactiviteit'. De jongerenwerker geeft dit aan om het contact onderling te verbeteren en heeft ervaren dat de jongeren het leuk vinden om ook even wat anders te doen. Volgens de literatuur kan hier gedacht worden aan spellen met als doel:

- Leren samenwerken
- Vergroten van sociale vaardigheden
- Het vergroten van zelfvertrouwen bij jongeren
- Het verbeteren van de communicatieve vaardigheden
- Het verhogen van het onderling vertrouwen
- Teambuilding (Games, spelvormen en groene spelen, 2013).

Deelvraag 5: Op welke manier creëert Futsal Chabbab het juiste klimaat voor het ontvangen en geven van peer-education?

De literatuur bevestigt dat één van de grootste risicofactoren van voortijdig schoolverlaten onderwijsachterstand, in mindering gebracht kan worden door interventies als mentoring (Baat et al., in NJI, 2013). Er kan geconcludeerd worden dat Futsal Chabbab door middel

van de verplichte trainingen, buurt- en schoolcontrole een strak kader creëert voor de ontvangers van peer-education. De zaalvoetbaltrainers zijn dan ook bekenden voor de jongeren, doordat zij zelf uit de wijk komen. Dit zorgt voor binding en vertrouwen tussen beide partijen en geeft de jongeren een voorbeeldfiguur. De trainers zijn vooraf opgeleid tot zaalvoetbaltrainer en hebben daarnaast pedagogische vaardigheden opgedaan. Zij sturen de jongeren, volgens deze strakke kaders van methode Saïd met het middel voetbal, richting het juiste pad.

Voor regelzaken buiten het veld om worden de trainers ondersteund door wijkcoördinatoren. Hierdoor kunnen zij zich volledig richten op de jongeren. Maandelijks brengen deze coördinatoren verslag uit aan de heer Achouitar over hoe het met de jongeren gaat in de wijk en ook hoe de werkwijze binnen Futsal Chabbab verloopt. Op deze manier monitort de heer Achouitar het klimaat binnen Futsal Chabbab. Tijdens het jaarlijkse functioneringsgesprek van de trainers wordt, met behulp van een observatieformulier, hun vaardigheden geëvalueerd. Hierin komen de basisvaardigheden, de benaderingswijzen en de opvoedingstaken van de trainer aan bod. Deze manier van trainen, monitoren en evalueren is een basis die ook in de literatuur wordt benadrukt voor het slagen van peer-education (Derriks & Kat, 2009).

Onderzoeksvraag: Op welke wijze kan Jongerenwerk Dukenburg schoolondersteuning middels peer-education bieden aan jongeren uit Nijmegen-Dukenburg?

Door voorwaarden te scheppen die aansluiten bij de behoeften van de jongeren, in het krijgen en het geven van peer-education, kan JWD op de juiste wijze schoolondersteuning middels peer-education aanbieden. De eigenschappen en regels die door de jongeren zijn genoemd, dienen een rode draad te vormen in de voorwaarden om peer-education te geven en te ontvangen.

Uit de interviews is gebleken dat er op dit moment onvoldoende kennis is over de inhoud van schoolondersteuning middels peer-education. JWD dient de jongeren van deze informatie te voorzien om inzicht te geven over de inhoud van de activiteit.

De jongerenwerkers dienen jongeren te werven die bij het ontvangen van schoolondersteuning rustig zijn, luisteren en respect hebben voor de ander. Bij het werven van peer-educators dienen zij jongeren uit te zoeken die streng, een voorbeeldfiguur en een vertrouwenspersoon zijn. Daarnaast dient deze peer-educator te kunnen motiveren en stimuleren.

De jongerenwerkers zijn een vertrouwenspersoon en de eindverantwoordelijke tijdens de activiteit. Zij dienen de jongeren te ondersteunen, toezicht te houden, funactiviteiten te organiseren en een vertrouwensband op te bouwen met en tussen de jongeren. Deze behoeften worden voor een gedeelte genoemd door jongeren en voor een gedeelte

genoemd door professionals van JWD. De behoeften van de jongeren wordt herkend door de professionals van JWD. Zij vullen aan dat de rol van de peer-educators niet verder gaat dan het signaleren van zorgen die zij hebben over jongeren. De jongerenwerker dient hier verdere acties op te ondernemen. JWD zou een voorbeeld kunnen nemen aan de manier waarop Futsal Chabbab zijn activiteit traint, monitort en evalueert, om het juiste klimaat voor peer-education te creëren.

De bovenstaande voorwaarden scheppen een vertrouwd kader waar de jongeren behoefte aan hebben (Zijp, 2010). Op deze manier kunnen de jongeren over verschillende thema's met elkaar in gesprek, waarbij signalen van zorgwekkende situaties opgemerkt kunnen worden. Dit maakt het dan mogelijk om samen met de jongeren uit Nijmegen-Dukenburg preventief te werken in de wijk aan thema's die spelen bij hun leeftijdsgenoten in de leeftijd van 11 tot en met 18 jaar.

5.3 DISCUSSIE

In deze paragraaf worden dilemma's ter discussie gesteld die gedurende het onderzoek naar voren zijn gekomen. De thema's die voorgelegd worden zijn: suggestie voor verbetering, validiteit en betrouwbaarheid en een vervolgonderzoek.

Suggestie voor verbetering

Bij de start van het onderzoek merkten de onderzoekers enthousiasme en gedrevenheid bij de medewerkers van JWD. De weg die bewandeld moest worden tijdens dit onderzoek was voor hen al helder en ingekaderd. De onderzoekers waren net zo enthousiast en bereid om er helemaal voor te gaan. Echter verloren ze hierdoor het zicht op het daadwerkelijke 'probleem' en waar dit vandaan kwam. Door in de beginfase een plan van aanpak op te stellen, kwamen de onderzoekers tot het inzicht dat ze over te weinig informatie beschikten om een probleemanalyse te maken. Na dit inzicht is er een gesprek gepland met de opdrachtgever. Deze toonde meteen medewerking door passende rapportages toe te sturen en actief mee te denken tijdens het literatuuronderzoek. Suggestie voor verbetering hierin is dat de onderzoekers zich in vervolg niet mee laten slepen door de professionaliteit en de kennis van de medewerkers. Op zulke momenten zullen zij zich moeten richten op hun eigen kennis en nieuwsgierigheid.

Tijdens de onderzoeksfase zijn er diverse momenten gepland voor het afnemen van de interviews. Bij één van de meiden is er een week van tevoren een persoonlijke afspraak gemaakt voor een interviewafname. Echter is deze persoon zonder afmelding niet op de afgesproken plek verschenen. Op de afwezigheid van deze persoon was niet gerekend. Er zijn van tevoren geen reservedagen ingepland voor personen die niet op de afspraak

verschenen. Andere vormen van afwezigheid van de geïnterviewden hebben de onderzoekers niet gehad. Desondanks is het voor een volgend onderzoek essentieel om ruimte in te plannen voor dit soort situaties,

Betrouwbaarheid en validiteit

De onderzoekers hebben tijdens de interviews gebruik gemaakt van een vaste topiclijst voor een half gestructureerd interview, wat zichtbaar de validiteit heeft vergroot. Het gaf de geïnterviewden namelijk de ruimte om eigen belevingen te uiten. Hierdoor kwamen er regels en eigenschappen naar voren die de jongeren zelf hebben aangedragen, wat nodig was om de behoeften in het geven en krijgen van schoolondersteuning te meten. Daarnaast zijn er door het gebruik van een vaste topiclijst grotendeels dezelfde onderwerpen behandeld. Hierdoor waren de onderzoekers voldoende voorbereid om het interview individueel te voeren met de jongeren. Door de kennismaking waren de jongeren bekend met de onderzoekers. De jongeren waren niet op de hoogte gebracht van het onderwerp van het interview, waardoor de jongeren hun eigen interpretatie van het begrip schoolondersteuning konden geven.

Tijdens het uitwerken van de pilot ontdekten de onderzoekers dat zij tijdens de interviews enkele keren de antwoorden voor de jongeren invulden. Dit zorgde ervoor dat de jongeren niet volledig hun belevenis konden uiten. Voor de generaliseerbaarheid betekent dit dat er mogelijk andere antwoorden uit komen wanneer de interviews door andere onderzoekers worden afgenomen. Om er zeker van te zijn dat het onderzoek generaliseerbaar is, hebben zij ervoor gekozen om de desbetreffende antwoorden niet mee te nemen in de het verwerken van de resultaten. Voor de validiteit betekent dit dat na het draaien van deze pilot er voldoende inzicht is gekregen in welke vragen er op welke manier gesteld moesten worden voor de beantwoording van de deelvragen.

Tijdens het werven van de jongeren voor de interviews hebben de onderzoekers in eerste instantie onvoldoende rekening gehouden met het verschil in leeftijden. Hierdoor ontbreekt er bij de jongens een jongere in de leeftijdsklasse van 14 jaar. De onderzoekers kregen te laat inzicht dat het voor het vergroten van de betrouwbaarheid meer verscheidenheid in leeftijd nodig was. Door dit inzicht hebben de onderzoekers dit wel bij de vijf meiden weten te waarborgen.

Door onvoldoende kennis van de onderzoekers over het analyseprogramma ATLAS.ti, is er voor gekozen om middels intersubjectieve overeenkomst¹⁴ de eerste twee interviews samen te coderen en te ordenen. Daarna hebben de onderzoekers allebei vier interviews apart van

¹⁴ "Dat verschillende onderzoekers, die hetzelfde object bestuderen, tot dezelfde conclusie komen" (Universiteit Leiden, 2014).

elkaar gecodeerd en geordend. Vervolgens zijn er twee interviews van elkaar doorgenomen om de intersubjectieve overeenkomst te waarborgen.

De onderzoekers hebben tijdens het tweewekelijkse overleg alle stappen besproken en verantwoord. Deze stappen zijn bijgehouden in een logboek, waardoor zij deze gemakkelijk konden terugzien en bespreken. De medewerkers van JWD en de opdrachtgever konden hun eigen mening uiten en feedback geven op de toegestuurde stukken. Hierdoor is er deskundigencheck toegepast wat zowel de betrouwbaarheid als de validiteit vergroten. Doordat de onderzoekers alles hebben doorgesproken is er ook draagvlak gecreëerd bij de betrokkenen.

5.4 AANBEVELINGEN EN VERVOLGONDERZOEK

In deze paragraaf worden aanbevelingen genoemd die voortgekomen zijn uit het literatuur- en praktijkonderzoek.

AANBEVELING 1: PROMOTEN SCHOOLONDERSTEUNING

Zoals naar voren is gekomen uit praktijkonderzoek is er een verschil over de inhoud van de activiteit schoolondersteuning tussen de jongeren en de medewerkers van JWD. Het is belangrijk dat de jongeren inzicht krijgen in de inhoud van schoolondersteuning, zodat er jongeren geworven kunnen worden voor het geven en krijgen van schoolondersteuning middels peer-education.

AANBEVELING 2: PILOT DRAAIEN

De behoeften die de jongeren hebben aangedragen ten aanzien van een peer-educator, ontvanger van peer-education en jongenwerker, zal getest moeten worden op succes. Dit zal JWD kunnen doen door een pilot te draaien met de regels en eigenschappen zoals die door de jongeren zijn genoemd. Op deze manier kan er gekeken worden naar mogelijke verbeteringen hierin. Dit zal in samenwerking met de jongeren moeten gebeuren om hun ervaring tijdens de pilot mee te kunnen nemen om schoolondersteuning middels peer-education zoveel mogelijk te laten aansluiten en te laten slagen.

AANBEVELING 3: ONTWERPEN VAN EVALUATIEFORMULIEREN

Uit literatuuronderzoek is gebleken dat peer-education kan slagen als er voldoende ruimte is voor evalueren en monitoren van de peer-educator (Derriks & Kat, 2009). Uit praktijkonderzoek is gebleken dat er op andere organisaties, middels evaluatieformulieren, de vaardigheden van een peer-educator worden bekeken. Op deze manier wordt er getracht het juiste klimaat voor peer-education te creëren. JWD zou ook een evaluatieformulier kunnen ontwerpen, om de doorontwikkeling van deze activiteit te waarborgen.

AANBEVELING 4: ONTWERPEN VAN EEN PEER-EDUCATION TRAINING

Uit praktijkonderzoek is gebleken dat de jongerenwerkers het belangrijk vinden dat de peer-educators weten hoe zij zich als peer-educator moeten presenteren. Daarnaast is er in het praktijkonderzoek naar voren gekomen dat er vooraf trainingen worden aangeboden voor pedagogische vaardigheden en trainingsvaardigheden voor de desbetreffende activiteit. Daarom achten de onderzoekers het van belang om een training voor de peer-educators aan te bieden waarin ze getraind worden in pedagogisch vaardigheden en uitleg krijgen over hun rol als peer-educator binnen schoolondersteuning.

AANBEVELING 5: GEBRUIK VAN SOCIAL MEDIA

Uit praktijkonderzoek is gebleken dat de jongerenwerkers de inzet van social media voor het in contact brengen van peer-educators en ontvangers een passend middel zouden vinden. Hierbij werd door een van de jongerenwerkers het idee aangedragen om via Facebook een poule met beschikbare peer-educators op te stellen. Deze peer-educators worden met een foto en een stukje tekst weergegeven. Op deze manier krijgen de jongeren inzicht in de peer-educators en hun mogelijkheden. De onderzoekers verwachten ook dat de drempel voor de jongeren lager wordt indien er via sociale media contact gelegd wordt met iemand uit de buurt die ze wellicht al kennen.

AANBEVELING 6: AANSTELLEN VAN EEN PROCESBEGELEIDER

De heer Achouitar geeft aan dat binnen zijn organisatie, net als in de literatuur naar voren is gekomen, monitoren en evalueren een belangrijk aspect is om het juiste klimaat te creëren (Derriks & Kat, 2009). Dit wordt binnen Futsal Chabbab middels een wijkcoördinator bijgehouden. Door het aanstellen van een procesbegeleider binnen JWD, zou hij/zij het monitoren en evalueren op zich kunnen nemen. Hierdoor behoudt de jongerenwerker voldoende ruimte voor de uitvoering van deze activiteit en kan deze activiteit met kennis van beide professionals doorontwikkeld worden.

VERVOLGONDERZOEK

Naar aanleiding van bovenstaande aanbevelingen doen de onderzoekers een suggestie voor vervolgonderzoek. Deze suggestie sluit aan op aanbeveling 2: Pilot draaien.

Er zal vervolgonderzoek gedaan moeten worden naar de werkbaarheid van de vorm van peer-education en of deze aansluit bij de behoeften van de jongeren. De volgende aspecten zullen bij de jongeren en de jongerenwerkers onderzocht moeten worden:

- Welke locatie is het meest passend?
- Vinden de jongeren deze vorm van peer-education werkbaar?
- Wat vinden de jongeren dat anders zou kunnen?
- Hebben de jongeren genoeg handvatten om peer-education te kunnen geven?

- Worden de jongerenwerkers op de juiste manier ingezet?
- Op welke manier is er een funactiviteit ingezet en hoe ervaren de jongeren en de jongerenwerkers dit?

LITERATUURLIJST

Beets, T., Ebing, A., & Godschalk, F. (2009). *Handleiding voor begeleiders. Informatie over het begeleiden van een huiswerkklas*. Nijmegen: (z.u.)

Biene, M. van, Basten, F., Erp, M. van, Meesters, J. Satink, T., Joosten, H., Hulst, H. van der, Lenkhoff, M., & Lips, K. (2008). *De standaardvraag voorbij: narratief onderzoek naar vraagpatronen*. HAN: LDVK

CBS. (2014). *Kerncijfers wijken en buurten*. Geraadpleegd op 12 maart 2014, van <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=82339ned&D1=3-31&D2=3781-3782,3785,3794,3797,3802,3808,3813,3831&VW=T>

Dale. (2014). *Betekenis 'zelfwerkzaamheid'*. Geraadpleegd op 10 maart 2014, van <http://www.vandale.nl/opzoeken?pattern=zelfwerkzaamheid&lang=nn#.Ux3Ft2ux7mQ>

Derriks, M., & Kat, E. de. (2009). *Maatjesaanpak in een Jenaplanschool: Tutoring en mentoring in het basisonderwijs*. Geraadpleegd op 25 maart 2014, van <http://dare.uva.nl/document/222162>

Diversion. (z.d.). *Over PeerProjecten*. Geraadpleegd op 13 februari 2014, van <http://www.peerprojecten.nl/over-ons/over-peerprojecten/>

Donk, C. van der, & Lanen, B. van. (2011). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho.

Eijck, G. van. (2013). *Transitie en transformatie van de zorg voor jeugd*. Gedownload op 24 februari 2014, van <http://www.nji.nl/nl/Transitie-en-transformatie-van-de-zorg-voor-jeugdpdf.pdf>

Eldering, L. (2006). *Cultuur en opvoeding*. Rotterdam: Lemniscaat.

Encyclo. (z.d.). *Opzoeken: verzorgingsstaat*. Geraadpleegd op 12 maart 2014, van <http://www.encyclo.nl/begrip/verzorgingsstaat>

Engelen, I. (2001). *Kijk mama, zonder handen! Kinderen opvoeden tot zelfstandig leren en werken*. Tiel: Lannoo

Games, spelvormen en groene spelen. (2013). *Waarom spelen als er nog zoveel werk te doen is?* Geraadpleegd op 20 mei 2014, van <http://www.groepsdynamiek.nl/games.html>

Gemeente Nijmegen. (2014). *Stadsgetallen*. Geraadpleegd op 12 maart 2014, van <http://nijmegen.buurtmonitor.nl/>

Gemeente Nijmegen. (2013). *Verzuimprotocol middelbaar onderwijs regio Nijmegen*. Geraadpleegd op 24 maart 2014, van http://www2.nijmegen.nl/content/1457754/verzuimprotocol_middelbaar_onderwijs_regio_nijmegen

Goudena, P. (1994). *Ontwikkelingsopgaven en opvoedingsopgaven*. Houten/Zaventem: Bohm Stafleu van Loghum.

HR Overheid. (2011). *Peer educators als nieuw overheidstalent*. Geraadpleegd op 3 juni 2014, van <http://www.diversion.nl/nieuws-item/artikel-van-diversion-in-hr-overheid-peer-educators-als-nieuw-overheidstalent/>

Hurkmans, M. (2011). *Op zoek naar good-better-best practice NAH*. Geraadpleegd op 27 februari 2014, van <http://www.vilans.nl/Pub/Home/Home-Weblog/Op-zoek-naar-good-better-best-practice-NAH.html>

invoeringwmo.nl. (z.d.). *Wat is begeleiding in de AWBZ nu?* Geraadpleegd op 24 februari 2014, van <http://www.invoeringwmo.nl/vraag/wat-begeleiding-de-awbz-nu>

IPOP. (z.d.). *Vertrouwensband jongens - meisjes*. Geraadpleegd op 16 mei 2014, van <http://ipopinfo.wordpress.com/de-basisfase-theorie-en-praktijk/begeleidershouding/een-vertrouwensband-opbouwen/het-vertrouwen-winnen/vertrouwensband-jongens-meisjes/>

Jansen, E., & Verhagen, P. (2012). *Pilot HAN BOOTcamp van start*. Geraadpleegd op 13 februari 2014, van <http://www.han.nl/hanovatie/artikelen/pilot-han-bootcamp-start/>

JWD. (2013). *JWD Jongerenwerk Dukenburg werkplan 2014*. Nijmegen-Dukenburg: Z.u.

Kerpel, A. (2014). *Onderpresteren*. Geraadpleegd op 13 maart 2014, van <http://wij-leren.nl/artikel-onderpresteren.php>

Kohnstamm, R. (2002). *Ontwikkelingspsychologie: De adolescentie*. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum

Kohnstamm, R. (2009). *Kleine ontwikkelingspsychologie: De puberjaren*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum

LVSi. (2011). *Huiswerkbegeleiding/studiebegeleiding*. Geraadpleegd op 13 maart 2014, van <http://www.lvsi.nl/huiswerkbegeleiding/studiebegeleiding.html>

Meesters, J. (2013). *Jong in Dukenburg, vraagpatronen van Jongeren in Dukenburg*. Nijmegen: Tandem

Mens en Samenleving. (2011). *Huiswerk maken, de rol van ouders en huiswerkbegeleiding*. Geraadpleegd op 13 maart 2014, van <http://educatie-en-school.infonu.nl/huiswerk/76530-huiswerk-maken-de-rol-van-ouders-en-huiswerkbegeleiding.html>

Mens en samenleving. (2011). *Huiswerkbegeleiding, ja of nee?* Geraadpleegd op 13 maart 2014, van <http://educatie-en-school.infonu.nl/studievaardigheden/41964-huiswerkbegeleiding-ja-of-nee.html>

Mens en Samenleving. (2011). *Sociale ontwikkeling van het kind*. Geraadpleegd op 27 februari 2014, van <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/pedagogiek/16338-sociale-ontwikkeling-van-het-kind.html>

Migchelbrink, F. (2006). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP

Naber, P. (2011). *Diversion – Peer Education 26 mei 2011*. Gedownload op 5 mei 2014, van <http://www.diversion.nl/wp-content/uploads/2011/06/Pauline-Naber-Lezing-Peereducation-26-mei-2011-def.pdf>

NJI. (2003). *Actief Burgerschap. Good practices in scholen*. Gedownload op 13 maart 2014, van [http://www.nji.nl/nl/Jeugdparticipatie Actief burgerschap good practices in scholen .pdf](http://www.nji.nl/nl/Jeugdparticipatie%20Actief%20burgerschap%20good%20practices%20in%20scholen.pdf)

NJI. (z.d.). *Eigen kracht*. Geraadpleegd op 13 februari 2014, van <http://nji.nl/Achtergronden-Aanleiding>

NJI. (z.d.). *Werkwijze jeugdwelzijnswerk*. Geraadpleegd op 13 februari 2014, van <http://www.nji.nl/Werkwijze-jeugdwelzijnswerk>

NRC. (2013). *Participatiesamenleving uitgeroepen tot woord van het jaar 2013*. Geraadpleegd op 13 februari 2014, van <http://www.nrc.nl/nieuws/2013/11/16/participatiesamenleving-uitgeroepen-tot-woord-van-het-jaar-2013/>

Oskam, M. (2013). *Waarom huiswerkbegeleiding?* Geraadpleegd op 24 februari 2014, van <http://www.particulieronderwijsnederland.nl/waarom-huiswerkbegeleiding/>

OWP. (2013). *De ontwikkelwerkplaats*. Nijmegen: z.u.

Rijksoverheid. (2013). *Vergelijkingsresultaten*. Geraadpleegd op 24 maart 2014, van <http://www.vsvverkenner.nl/landelijk/vergelijken/resultaten>

Rijksoverheid. (2014). *Eerste kamer stemt in met Jeugdwet*. Geraadpleegd op 12 maart 2014, van <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdzorg/nieuws/2014/02/18/eerste-kamer-stemt-in-met-jeugdwet.html>

Rijksoverheid. (z.d.). *Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)*. Geraadpleegd op 24 februari 2014, van <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/wet-maatschappelijke-ondersteuning-wmo>

Sleegers, R. (z.d.). *Futsal Chabbab. Verbindende jongeren-wijkaanpak methode Saïd*. Nijmegen: z.u.

Stalpers, J. (2007). *Elicitatietechnieken in kwalitatief onderzoek*. Geraadpleegd op 25 februari 2014, van http://www.boomlemmatijdschriften.nl/tijdschrift/KWALON/2007/1/KWALON_2007_012_001_007

Tandem. (2013). *Tandem en Flex-College gaan de strijd aan tegen schooluitval in Nijmegen*. Geraadpleegd op 24 maart, van <http://www.tandemwelzijn.nl/nieuws/actueel/nieuwsbericht/artikel/tandem-welzijn-en-flex-college-gaan-de-strijd-aan-tegen-schooluitval-in-nijmegen.html>

Tandem. (z.d.). *Missie en visie*. Geraadpleegd op 21 februari 2014, van <http://www.tandemwelzijn.nl/over-tandem/missie-en-visie.html>

Unity. (z.d.). *Werkwijze Unity*. Geraadpleegd op 27 maart 2014, van <http://www.unity.nl/Over-unity/info-voor-party-organisatoren>

UvH. (z.d.). *ATLAS.ti, een inleiding*. Geraadpleegd op 27 maart 2014, van <http://www.uvh.nl/aanbod/cursussen-workshops/kwalitatief-onderzoek?waxtrapp=yppvxcjDsHgwOxvOhIMHDHE>

UWV. (z.d.). *Wat houdt de Participatiewet in?* Geraadpleegd op 24 februari 2014, van <http://www.uwv.nl/Particulieren/themadossiers/participatiewet/index.aspx>

Zijp, T. (2010). *VWO'ers ondersteunen brugklasmentor*. Gedownload op 10 maart 2014, van http://www.mentoringwijzer.nl/uploads/Mentoringwijzer/plaatjes_en_bestanden/VWO-ersondersteunenbrugklasmentor.pdf.

BIJLAGEN

1. OPERATIONALISERING CODES

	Codes	Beschrijving codes
1	Behoeften in eigenschappen van een peer-educator	Behoeften in eigenschappen van een peer-educator betreft de eigenschappen van een peer-educator die de ontvangers als behoeften hebben. Hieronder vallen eigenschappen als: rustig, respectvol, goed kunnen luisteren naar de ander, voorbeeldfiguur zijn, streng etc.
2	Behoeften in eigenschappen van een ontvanger	Behoeften in eigenschappen van een ontvanger betreft de eigenschappen van een ontvanger die de peer-educators als behoeften hebben. Hieronder vallen eigenschappen als: rustig, goed kunnen luisteren, respectvol etc.
3	Behoeften in regels voor de peer-educator	Behoeften in regels voor de peer-educator betreft regels voor de peer-educator die de ontvangers als behoeften hebben. Hieronder vallen regels als: rustig uitleggen, aanpakken als het nodig is, moeite steken in de ander, rustig praten, zo duidelijk mogelijk zijn etc.
4	Behoeften in regels voor de ontvanger	Behoeften in regels voor de ontvanger betreft regels voor de ontvanger die de peer-educators als behoeften hebben. Hieronder vallen regels als: luisteren, serieus werken, goed luisteren, vragen stellen als je die hebt etc.
5	Behoeften in algemene regels	Behoeften in algemene regels betreft regels die zowel voor de peer-educators en de ontvangers gelden. De geïnterviewden hebben aangegeven dat ze deze regels bij beiden vinden horen. Hieronder vallen regels als: telefoon weg, op tijd komen, de volle aandacht aan elkaar besteden, je netjes gedrag etc.
6	Positieve ervaring in het krijgen peer-education	Positieve ervaring in het krijgen van peer-education betreft positieve ervaringen die de jongeren hebben opgedaan bij het krijgen van peer-education bij een peer-education activiteit. Voorbeelden hiervan zijn: Goede uitleg gekregen, leuke peer-educator, leuke activiteit etc. Dit kan zijn bij dans, voetbal, huiswerk maken, fitness, kickboksen etc.
7	Positieve ervaring in het geven van peer-	Positieve ervaring in het geven van peer-education betreft positieve ervaringen die de jongeren hebben opgedaan bij

	education	heb geven van peer-education bij een peer-education activiteit. Voorbeelden hiervan zijn: het leuk vinden om te doen, ervaringen met elkaar delen, leuk om iemand iets te leren. Dit kan zijn bij dans, voetbal, huiswerk maken, fitness, kickboksen etc.
8	Negatieve ervaring in het krijgen van peer-education	Negatieve ervaring in het krijgen van peer-education betreft negatieve ervaringen die de jongeren hebben opgedaan bij het krijgen van peer-education bij een peer-education activiteit. Voorbeelden hiervan zijn: teveel informatie krijgen, peer-educator die te bezig overkomt, het antwoord voorgeschoteld krijgen etc.
9	Negatieve ervaring in het geven van peer-education	Negatieve ervaringen in het geven van peer-education betreft negatieve ervaringen die de jongeren hebben opgedaan bij het geven van peer-education bij een peer-education activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn: kinderen die schreeuwen, weglopen, niet luisteren etc.
10	Mogelijkheid om schoolondersteuning te geven	Mogelijkheid om schoolondersteuning te geven betreft de mogelijkheid die de jongeren zien om schoolondersteuning te geven middels peer-education.
11	Rol van de jongerenwerker	Rol van de jongerenwerker betreft de rol die jongeren toebedelen aan de jongerenwerkers tijdens de schoolondersteuning middels peer-education. Hieronder valt: toezicht houden, te hulp schieten, straf geven, iets leuks organiseren etc.

2. OPERATIONALISERING INTERVIEWVRAGEN

Uitleg mindmap jongeren

“Jullie mogen na deze korte uitleg met z’n tweeën aan een tafel gaan zitten. Daar zullen jullie van ons een A3 papier krijgen met twee stiften. Vervolgens mogen jullie alles opschrijven wat in jullie opkomt bij het begrip schoolondersteuning. Overleg hierbij met de ander. Jullie krijgen hiervoor een paar minuten de tijd, dit is ook afhankelijk van de hoeveelheid ideeën die jullie hebben. Is deze opdracht duidelijk of hebben jullie hier nog vragen over?”

Jullie hebben allerlei woorden op papier gezet, zouden jullie de drie belangrijkste willen omcirkelen?”

Verdiepende vragen na de opdracht: Hoe was het om deze opdracht te maken?

Wat betekenen deze antwoorden voor jullie individueel? Wat is de reden dat jullie deze drie antwoorden als belangrijkste hebben omcirkeld?

Uitleg activiteit voor meidenclub van 13- jaar:

“In de gymzaal ligt een parcours die jullie in tweetallen zullen afleggen. Zoals jullie zien is dit geen moeilijk parcours, daarom maken we het jullie iets moeilijker doordat één van jullie geblinddoekt zal zijn. Dat betekent dat degene die niet geblinddoekt is de ander met aanwijzingen door het parcours moet loodsen. Na de eerste ronde wordt er gewisseld van positie, zodat iedereen een keer ‘begeleider’ en ‘blinde’ heeft kunnen spelen. Het gaat er om of jullie goed kunnen samenwerken. Dat betekent dat de begeleider goede aanwijzingen moet geven en de blinde goed moet luisteren. De groep die het parcours foutloos doorlopen heeft, heeft gewonnen”.

Een vooraf bepaald tweetal zal na deze activiteit individueel geïnterviewd worden:

Inleiding interview meidenclub 13- jaar:

“Net heb je een parcours gelopen met een ander en ook heb je een mindmap gemaakt over schoolondersteuning. Over dit onderwerp willen we je wat vragen stellen”.

Inleiding interview voor jongens vanaf 11 jaar en meiden vanaf 14 jaar:

“Net heb je een mindmap gemaakt over schoolondersteuning, over dit onderwerp willen we je nog wat meer vragen stellen”.

“We hebben jouw mening nodig, omdat uit een onderzoek van vorig jaar is gebleken dat jongeren uit Dukenburg schoolondersteuning willen geven aan jongeren en willen krijgen van jongeren. Dit interview zal maximaal een half uur duren. Vind je het goed dat ik het interview

opneem met de spraakrecorder? We zullen je leeftijd, school en woonwijk opschrijven maar niet je naam; dan blijf je anoniem. Is dat oké voor je? Heb je hier nog vragen over of is er nog iets wat je wilt zeggen voordat we beginnen?”

De volgende onderwerpen zullen in de kern van het interview aan bod komen:

- De positieve ervaring met begeleiding krijgen van een ander.
Wat vond je goed gaan aan de samenwerking? Kun je voorbeelden geven?
Wat vond je goed aan diegene die jou begeleid heeft?
- De negatieve ervaring met begeleiding krijgen van een ander.
Heb je misschien ook iets minder prettigs ervaren toen je begeleiding kreeg van de ander? Zo ja, kan je dit uitleggen?
Zo nee, door met volgende vraag.
- De mogelijke verbetersuggestie voor begeleiding krijgen van een ander.
Heb je nog iets gemist terwijl je begeleiding kreeg van die ander? Kan je dit uitleggen of een voorbeeld geven?
- Koppeling van activiteit naar schoolondersteuning in het algemeen.
Heb je wel eens schoolondersteuning gehad? (Indien dit nog niet ter sprake is gekomen bij de mindmap).
Zo ja, kan je uitleggen hoe deze ondersteuning eruit zag? Met wie, waar, hoe vaak, wanneer, waarom? Lijkt het je goed dat iemand schoolondersteuning aan een leeftijdsgenoot geeft? Kan je dit uitleggen?
Zo nee, lijkt het je goed dat iemand schoolondersteuning aan een leeftijdsgenoot geeft? Kan je dit uitleggen?
- Ervaringen met peer-education.
Heb je wel eens van een leeftijdsgenoot begeleiding gehad voor school of voor je hobby's?
Zo ja, kan je uitleggen hoe dit er uit zag? Wat deed je? Wat vond je hiervan?
Zo nee, door met de volgende vraag.
- Beeld van een goede peer-educator/peer-education.
Wat vind je dat een begeleider van ongeveer dezelfde leeftijd wel of niet moet doen?
Welke eigenschappen passen bij een goede begeleider met ongeveer dezelfde leeftijd?
Als er regels opgesteld worden voor een begeleider van leeftijdsgenoten, welke regels moeten er dan volgens jou zijn? Waarom kies je voor deze regels?
- Mogelijkheid om schoolondersteuning te geven.
Zou je willen dat iemand jou ondersteunt met schoolzaken?
Zo ja, met welk onderwerp/vak en op welke manier? Als we een foto zouden

maken terwijl jij wordt begeleid, wat zouden we dan zien?

Zo nee, wil je uitleggen waarom niet?

Uitleg: Er bestaat nu een huiswerkklas die gegeven wordt door een jongerenwerker. Wat zou een jongerenwerker voor jou kunnen betekenen wanneer jij schoolondersteuning krijgt van een leeftijdsgenoot?

“Net heb ik je vragen gesteld over hoe het was om begeleiding te krijgen, nu wil ik je wat vragen stellen over hoe je het vond om begeleiding te geven”.

Dit is een vervolg op het interview van deelvraag 2 van interview jongeren.

De volgende onderwerpen zullen aan bod komen tijdens het interview:

- De positieve ervaring met begeleiding geven aan een ander.
 - Wat vond je goed gaan aan de samenwerking? Kun je voorbeelden geven?
 - Wat vond je goed aan diegene die je begeleid hebt?
- De negatieve ervaring met begeleiding geven aan een ander.
 - Heb je misschien ook iets minder prettigs ervaren toen je de andere begeleidde?
 - Zo ja, kan je dit uitleggen?
 - Zo nee, door met volgende vraag.
- De mogelijke verbetersuggestie voor begeleiding geven aan een ander.
 - Als je de oefening opnieuw mocht doen, zou je dan iets anders doen in je begeleiding? Kan je je antwoord uitleggen?
- Beeld van een goede peer-educator/peer-education
 - Wat vind je dat een ontvanger van ongeveer dezelfde leeftijd wel of niet moet doen?
 - Welke eigenschappen passen bij een goede ontvanger met ongeveer dezelfde leeftijd?
 - Als er regels opgesteld worden voor de ontvanger van schoolondersteuning door leeftijdsgenoten, welke regels moeten er dan volgens jou zijn? Kan je je antwoorden uitleggen?
- Mogelijkheid om schoolondersteuning te geven.
 - Zou je iemand willen ondersteunen met school?
 - Zo ja, met welk onderwerp/vak en hoe zou je dit willen doen? Als we een foto zouden maken van jouw begeleiding, wat zouden we dan zien?
 - Zo nee, wil je uitleggen waarom niet?
 - Uitleg: Er bestaat nu een huiswerkklas die gegeven wordt door een jongerenwerker. Wat zou een jongerenwerker voor jou kunnen betekenen wanneer jij schoolondersteuning geeft aan een leeftijdsgenoot?

Slot

“Dit is het einde van de vragen die ik heb. Heb jij nog iets wat je kwijt wilt of wat ik ben vergeten? We zullen de antwoorden van jou en alle andere jongeren die we geïnterviewd hebben anoniem verwerken om vervolgens in het onderzoek te kunnen aangeven hoe jongeren vinden dat schoolondersteuning voor en door jongeren moet worden gegeven. We willen je heel erg bedanken voor je mening en tijd”.

Inleiding interview professionals JWD

“Zoals je weet doen wij een onderzoek naar de wijze waarop JWD schoolondersteuning middels peer-education aan kan bieden aan jongeren uit Nijmegen-Dukenburg. We hebben je uitgenodigd voor een interview, omdat we graag inzicht willen krijgen over jouw visie met betrekking tot de behoeften die jongeren eerder hebben uitgesproken in een voorgaand interview van dit onderzoek. Daarnaast willen we ook te weten komen wat jij als kwartiermaker/jongerenwerker kan betekenen in deze behoeften. Het interview zal ongeveer 45 minuten duren. We zullen jouw naam gebruiken in ons onderzoeksverslag, ga je hiermee akkoord? Heb je verder nog vragen of opmerkingen voordat we beginnen?”

- Ervaringen met schoolondersteuning algemeen

Heeft u al eens schoolondersteuning gegeven? Welke doelgroep? Welke werkwijze had u? Welke regels stelde u op? Wat was de reden dat u schoolondersteuning gaf?

- Kennis van peer-education

Op welk gebied bent u bekend met peer-education? Hoe zag dit eruit?

Heeft u zelf een rol gespeeld binnen begeleiding middels peer-education? Kunt u dit toelichten?

- Positieve en of negatieve ervaring met peer-education

Hoe heeft u peer-education zelf ervaren: in het verleden en of in het heden? Wat waren hierin positieve kanten en wat waarin hierin eventueel negatieve kanten?

- Inzicht in behoefte van jongeren uit Nijmegen-Dukenburg om peer-education te geven en te ontvangen.

Wat denkt u dat jongeren nodig hebben om peer-education te kunnen geven en te ontvangen?

- Uitkomsten van deelvraag 2 en 3 bespreken.

Hoe kijkt u aan tegen de behoeften van de jongeren die uit het interview gekomen zijn?

Zou u de rol die de jongeren omschrijven voor de jongerenwerkers passend vinden? Wat voor mogelijkheden ziet u? Wat zijn de voors en tegens? En wat zou u eventueel willen toevoegen?

Slot

Hartelijk dank voor uw tijd en voor het delen van uw visie. We zullen de resultaten van dit onderzoek naar u terugkoppelen.

Inleiding interview de heer Achouitar

“Wij zijn Selma Groot en Helen Baarslag van de opleiding Pedagogiek te Nijmegen. Wij doen ons afstudeeronderzoek bij Tandem in Nijmegen, voor Jongerenwerk Dukenburg. In ons onderzoek zijn we op zoek naar een wijze waarop JWD schoolondersteuning middels peer-education aan kan bieden. Onze opdrachtgever heeft ons getipt over jouw project. Hier hebben we ons verder in verdiept en zijn we tot de conclusie gekomen dat dit aansluit bij ons onderwerp. Vandaar dat we u benaderd hebben om meer informatie te krijgen over de wijze waarop u het juiste klimaat biedt voor de jongeren en de trainers binnen Futsal Chabbab. Dit interview zal ongeveer 45 minuten duren. De uitkomsten van dit interview zal gebruikt worden in ons onderzoek en vermeld worden in ons onderzoeksverslag. Gaat u hiermee akkoord? Heeft u verder vragen of opmerkingen voordat we beginnen?”

In de kern van het interview zullen de volgende onderwerpen aan bod komen:

- Rol van Said Achouitar

Kunt u aangeven welke rol u heeft binnen Futsal Chabbab?

- Doel van peer-education voor dit project

We hebben ons ingelezen in uw project en lazen dat jongeren uit de buurt getraind worden door oudere jongeren uit de buurt en dat de jongeren elkaar onderling corrigeren en motiveren.

Waarom is er voor deze werkwijze gekozen?

Welke zichtbare effecten ziet u hierdoor?

- Voorwaarden voor peer-education

Welke voorwaarden zijn er gesteld om trainers de jongeren te laten begeleiden?

Welke kennis is nodig? Welke eigenschappen past bij deze trainer? Welke regels zijn er opgesteld? Wat werkt wel en wat werkt niet?

Welke voorwaarden zijn er gesteld om de jongeren de begeleiding te laten ontvangen door de trainers? Welke gedrag/eigenschappen past hierbij? Welke regels zijn opgesteld? Wat werkt wel en wat werkt niet?

We hebben gelezen dat uw trainers een 1-jarige opleiding hebben gehad voor zaalvoetbaltrainer bij de KNVB. Echter hebben wij in de literatuur vernomen dat het voor peer-education belangrijk is om ook te monitoren en te evalueren.

Kunt u uitleggen hoe dit bij uw project wordt uitgevoerd? Hoe vaak? Hoe ervaart u dit? Hoe wordt door de trainers ervaren? Hoe wordt dit door de jongeren ervaren?

Wat zijn hierin eventuele verbeterpunten voor uw project?

Slot

Hartelijk dank voor uw tijd en voor het delen van uw visie. Indien gewenst kunnen we in juni ons onderzoeksverslag naar u toesturen.

3.LOGBOEK

Wanneer	Wat
5 februari	Eerste gesprek en kennismaking met het betrokken team op JC Horizon in Nijmegen-Dukenburg
6 februari	Opzet probleem-, doel- en vraagstelling opgesteld
7 februari	Eerste les en kennismaking met docent en klas
10 februari	Teamvergadering met jongerenwerkers van Tandem. Uitleg gegeven over ons onderzoek en wat we mogelijk van hun nodig gaan hebben.
11 februari	Hoorcollege kwalitatief onderzoek.
12 februari	Hoorcollege gebruik Google.
13 februari	Gewerkt aan concept plan van aanpak.
17 februari	Concept plan van aanpak op Facebook geplaatst.
18 februari	Hoorcollege.
19 februari	Les en feedbackdocument gemaakt voor medestudenten. Teamvergadering met betrokken team van JWD over de stand van zaken. Daarnaast beoordelingsformulier afgegeven en afstudeercontract laten ondertekenen door de opdrachtgever.
21 februari	Tijdens de les feedback ontvangen van docentbegeleider en medestudenten van ons concept plan van aanpak. Na de les hebben we een begin gemaakt om dit te verwerken. Afstudeercontract in DIB geplaatst en naar opdrachtgever gestuurd. Contact gelegd met jongerenwerkers om een afspraak te maken om een keer mee te kijken op hun contactmomenten met de jongeren.
24 februari	Feedback uitgewerkt en aanpassing gemaakt van het plan van aanpak.
25 februari	Hoorcollege en aanpassing plan van aanpak.
26 februari	Bijeenkomst HAN BOOT: uitleg gegeven over ons onderzoek. Kennismaking met meidenclub groep 7/8 tijdens

	kookactiviteit.
27 februari	Gewerkt aan de aanpassing plan van aanpak.
3 t/m 7 maart	Vakantie.
10 maart	Aanpassing plan van aanpak.
11 maart	Hoorcollege, feedback van docentbegeleider en medestudenten verwerkt in plan van aanpak.
12 maart	Kennismaking met jongensclub groep 7/8 tijdens voetbalactiviteit
13 maart	Teamvergadering over gang van zaken onderzoek en laatste handen aan plan van aanpak gelegd.
14 maart	Puntjes op de i en plan van aanpak ingeleverd; begin gemaakt aan onderzoeksopzet.
17 maart	Concept onderzoeksopzet gemaakt en ingeleverd op FB. 's Avonds kennis gemaakt met een huiswerkbegeleidingsgroep van 12+ (middelbare school).
19 maart	Overleg met Joos Meesters over concept onderzoeksopzet. 's Avonds kennis gemaakt met jongensgroep 12+ tijdens voetbalactiviteit.
20 maart	Feedback Joos Meesters verwerken in onderzoeksopzet. Feedback gegeven op onderzoeksopzet van andere groepjes voor begeleiding les.
21 maart	Begeleiding les met feedback op onderzoeksopzet. No-go ontvangen met feedback voor verbetering op plan van aanpak.
24 maart	Verwerking en aanpassen van feedback op plan van aanpak
25 maart	Verwerking en aanpassen van feedback op plan van aanpak
26 maart	Hoorcollege kwantitatief onderzoek. Teamvergadering over gang van zaken onderzoek
27 maart	Verwerking en aanpassen van feedback op plan van aanpak en onderzoeksopzet
28 maart	Verwerking en aanpassen van feedback op plan van aanpak en onderzoeksopzet. Om 16.00 uur

	herkansing plan van aanpak inleveren. Data geprikt voor afname interviews en dit rond gemaaild naar jongerenwerkers
31 maart	Onderzoeksopzet afmaken en op FB plaatsen.
2 april	Afspraak Richard Slegers, methode ontwikkelaar bij Futsal Chabbab. Feedback over onderzoekopzetten van medestudenten.
4 april	Begeleiding les. GO gekregen voor plan van aanpak en feedback op onderzoekopzet.
7 april	Aanpassen onderzoekopzet en laatste feedback op plan van aanpak verwerkt. 's Avonds kennis gemaakt met meiden van de dansgroep en interview voor de week erop gepland. Daarna door naar de huiswerkgroep en interview gehouden met 2 jongens.
8 april	Interviews transcriberen van de jongens. Plannen van interviews met professionals.
9 april	Uitzoeken hoe ATLAS.ti werkt en presentatie gemaakt voor uitwerking data analyse. 's Avonds interview met meisje theatergroep.
10 april	Transcriberen interview van de dag ervoor
11 april	Begeleiding les: feedback ontvangen op verwerking data analyse
14 april	Interview met meiden van de dansgroep. Echter kwam er slechts één opdagen. De andere is benaderd en is er voor de dag erop afgesproken.
15 april	Andere meid van de dansgroep geïnterviewd en transcriberen van interview van de dag ervoor. Rond gemaaild naar de organisatie met de huidige stand van zaken.
16 april	Interview met twee jongens van de voetbalgroep en de coach.
17 april	Transcriberen van interviews van de dag ervoor. Daarnaast opzet maken van uitkomsten om op FB te plaatsen voor begeleiding les.

18 april	Transcriberen interviews van 16 april.
22 april	Interview met kwartiermaker van Tandem, 's avonds gelijk uit gewerkt.
23 april	's Morgens interview met Said van Futsal Chabbab. 's Middags twee meiden van de meidengroep interviewen.
24 april	Transcriberen van de interviews van de dag ervoor
25 april	Uitleg ATLAS.ti bij lectoraat en begeleiding les.
28 april t/m 4 mei	Transcriberen interviews.
1 mei	Interview met jongerenwerker Luis Garcia.
5 mei	Transcripties verwerken in ATLAS.ti, overzicht stand van zaken gemaakt en voorbereid op het overleg van 6 mei.
6 mei	Overleg met opdrachtgever over stand van zaken.
6 mei t/m 8 mei	Verwerken resultaten + beantwoording per deelvraag.
12 mei	Verwerken resultaten + beantwoording per deelvraag.
13 mei	Feedback concept onderzoeksverslag. Verwerken resultaten + beantwoording per deelvraag.
14 mei	Aanpassen conceptversie onderzoeksrapport en concept implementatie opzetten.
15 mei	Aanpassen conceptversie onderzoeksrapport en concept implementatie opzetten en verwerken in presentatie.
16 mei	Begeleiding les.
19 mei	Verwerken feedback docentbegeleider in concept onderzoeksrapport. Ontwerpen concept product.
20 mei	Verwerken feedback docentbegeleider in concept onderzoeksrapport. Ontwerpen concept product.
21 mei	Verwerken feedback docentbegeleider in concept onderzoeksrapport, opsturen naar opdrachtgever voor feedback. Ontwerpen concept product.
22 mei	Interview TV Nijmegen over dit onderzoek.
26 mei	Afspraak opdrachtgever: stand van zaken, wat hebben we nog nodig van haar of jongerenwerkers.

	Vastleggen van ruimte presentatie, uitnodiging presentatie rondgestuurd.
27 mei	Verder gewerkt aan product en implementatie
28 mei	Transcriptie boekje ontworpen
30 mei	Verder gewerkt aan product en implementatie. Feedback gegeven aan medestudenten en eigen feedback verwerkt.
2 juni	Feedback verwerkt. Afronden product en implementatie.
3 juni	Verder gewerkt aan product en implementatie. Feedback familieleden op spelling verslagen gevraagd.
4 juni	Afronden product en implementatie
5 juni	Verwerken feedback familieleden spelling van onderzoeksrapport en product.
6 juni	Onderzoeksverslag en productverantwoording & implementatie ingeleverd in DIB en Ephorus.

4. TIJDSPAD

Onderdeel	Periode	Wie
Kennismaking praktijk	Week van 3 februari	S&H
Samenwerkingscontract	Week van 3 februari	Helen
Beoordelingsformulier opdrachtgever	Week van 17 februari	Helen
Afstudeercontract inleveren	Week van 17 februari	Helen
Eerste versie PvA op FB	Week van 17 februari	Selma
Plan van aanpak inleveren	Uiterlijk 14 maart 16.00 uur	Helen
Eerste opzet praktijkonderzoek op FB	Uiterlijk 17 maart	Selma
Praktijkonderzoek+ meetinstrumenten op FB	Uiterlijk 31 maart	Selma
Uitwerking wijze van werken van de data op FB	Uiterlijk 7 april	Selma
Praktijkonderzoek, analyse en conclusie op FB	Uiterlijk 4 dagen voor les	Selma
Beroepsproduct op FB	Uiterlijk 4 dagen voor les	Selma
Beroepsproduct en Implementatieplan op FB	Uiterlijk 4 dagen voor les	Selma
Conceptversie onderzoeksrapport en projectresultaat bij begeleider	Uiterlijk 16 mei	Helen
Onderzoeksrapport en projectresultaat in DIB	Uiterlijk 9 juni voor 12 uur	Helen
Presentatie	19 juni om 15.15 uur	S&H
Adviesbeoordelingsformulier en toestemmingsformulier in DIB	20 juni	Helen
Individuele verantwoording	Uiterlijk 2 dagen voor eindgesprek	S&H

5. SAMENVATTING MINDMAPS

